

**PROCÉS PARTICIPATIU
DE LA LLEI D'ACOLLIDA DE LES PERSONES
IMMIGRADES I RETORNADES A CATALUNYA**

Informe de resultats

Maig de 2007



Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
**Direcció General
de Participació Ciutadana**

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Descripció del procés participatiu	4
2.1 Objectius i fases del procés	4
2.2 Destinataris	5
2.3 Espais i instruments de participació	5
2.3.1 Tallers participatius	6
2.3.2 Aportacions escrites	8
2.3.3 Espais estables de participació de l'àmbit de la Generalitat	8
2.4 Valoració del procés participatiu	9
3. Anàlisi i síntesi de les aportacions	13
3.1 Naturalesa, oportunitat i procediment d'elaboració de la llei	13
3.2 Titulars del dret al servei de l'acollida	17
3.2.1 Requisit de l'empadronament	18
3.2.2 Situació administrativa de les persones estrangeres	20
3.2.3 Nacionalitat	21
3.2.4 Temporalitat del dret als serveis d'acollida	23
3.2.5 Altres qüestions	24
3.3 Definició, valor jurídic, principis i continguts de l'acollida	24
3.3.1 Definició de l'acollida	25
3.3.2 Valor jurídic de l'acollida	26
3.3.3 Principis de l'acollida i de la seva gestió	27
3.3.4 Continguts de l'acollida	33
3.4 Prestadors dels serveis	47
3.4.1 Responsabilitat i prestació dels serveis	47
3.4.2 Entitats prestadores dels serveis	49
3.4.3 Competències de les administracions públiques	51
3.4.4 Sistema dels serveis d'acollida	52
3.4.5 Finançament	52
3.4.6 Singularitats territorials	53
3.4.7 Mecanismes de coordinació	54
3.4.8 Acollida i empresa	55
3.4.9 Acollida a l'exterior	57
3.4.10 Altres aspectes	57
3.5 Professionals de gestió de la diversitat	58
3.5.1 Perfils professionals	58
3.5.2 Aptituds i habilitats	61
3.5.3 Formació	62
3.5.4 Altres qüestions	63
3.6 Nous serveis de les polítiques d'immigració de la Generalitat	64
Annex 1. Relació d'ens locals representats als tallers	68
Annex 2. Relació d'entitats representades als tallers	73

1. INTRODUCCIÓ

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, en el seu article 138.1, estableix que correspon a la Generalitat l'establiment per llei d'un marc de referència per a l'acolliment i la integració de les persones immigrades. Per aquesta raó, en aquesta legislatura, el Govern de la Generalitat -a través de la Secretaria per a la Immigració- ha assumit el compromís de promoure la Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya (d'ara endavant Llei d'acollida).

Aquesta llei ha de regular, entre altres aspectes, la definició de l'acollida, les persones titulars d'aquest dret, els principis de l'acollida i la seva gestió, el valor jurídic que té per a les persones que en rebin els serveis, els seus continguts, l'estructura dels serveis i els ens responsables de portar-la a terme, les competències de la Generalitat i dels ens locals, els diferents plans d'immigració de les administracions catalanes, els mecanismes de finançament, el conjunt d'organitzacions que fan possible la governança del sistema i, finalment, la tipologia de professionals de l'anomenada gestió de la diversitat.

Al llarg dels darrers anys, des de la societat civil i el món local, s'ha conreat una àmplia experiència en el treball de l'acollida i la integració de les persones immigrades. Amb l'objectiu d'aprofitar aquesta experiència i amb la voluntat d'escoltar diferents sensibilitats, la Secretaria per a la Immigració i la Direcció General de Participació Ciutadana, varen posar en marxa un procés participatiu per a l'elaboració de la llei, que es va desenvolupar durant el mes de març de 2007. Més concretament, es tractava d'organitzar una sèrie d'espais i instruments de participació i debat al voltant d'un document de bases elaborat per la Secretaria per a la Immigració i recollir de forma sistemàtica les aportacions de les persones que hi van participar.

L'informe de resultats que ara us presentem, d'una banda, descriu el desenvolupament del procés participatiu i, de l'altra, analitza de forma sintètica les idees, reflexions i inquietuds sorgides al llarg d'un mes d'intens debat. Aquest document es lliurarà a la Secretaria per a la Immigració, que el tindrà en compte a l'hora de redactar l'avantprojecte de la llei. Finalment, val a dir que es realitzarà una sessió de retorn, oberta a totes les persones que han intervingut en el procés participatiu, en la qual s'exposarà el contingut de l'avantprojecte de llei i les seves motivacions.

Tal i com hem avançat, el proper apartat descriu el procés participatiu, és a dir, els seus objectius, fases, destinataris, calendari d'actuacions i instruments i espais de participació. També comprèn la valoració del procés per part dels participants. El tercer apartat acull l'anàlisi i la síntesi de contingut de les aportacions generades. Finalment, els annexos I i II inclouen la relació d'entitats i institucions van participar en el procés.

2. DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS PARTICIPATIU

2.1 OBJECTIUS I FASES DEL PROCÉS

L'objectiu del procés participatiu era organitzar diferents espais de participació al voltant d'un document de bases de la Llei, elaborat per la Secretaria per a la Immigració, i recollir les inquietuds, reflexions i idees dels participants, amb la finalitat de prendre-les en consideració en el moment de redacció de l'avantprojecte de Llei.

El document de bases elaborat per la Secretaria per a la Immigració era el resultat d'un procés d'estudi i debat intern, en el qual es van tenir en compte diferents fonts documentals i les aportacions de diversos òrgans col·legiats de l'àmbit de la Generalitat. Amb aquest document, la Secretaria per a la Immigració establí un marc de referència per al debat, és a dir, establí els límits del debat que pretenia iniciar, aquells aspectes que estaven més oberts i aquells altres que representaven una opció política que no volia deixar d'assumir. Cal destacar, doncs, que el procés participatiu no s'iniciava amb un text articulat definit, sinó que ho feia amb un document que, d'una banda, permetia la flexibilitat suficient per a introduir-hi noves qüestions i, de l'altra, centrava els temes de debat, la qual cosa era imprescindible per garantir l'eficiència del procés.

Al voltant del document de bases, doncs, es van organitzar diferents espais i instruments de participació, el resultat dels quals és el present informe de síntesi. Aquest document és l'expressió de les aportacions sorgides durant el procés participatiu i servirà a la Secretaria per a la Immigració per a redactar l'avantprojecte de Llei.

És evident, i així es va advertir als participants, que totes les aportacions recollides en aquest document no estaran reflectides en el text definitiu de l'avantprojecte de Llei. La Secretaria per a la Immigració sí que garanteix, en canvi, que, com a mínim, totes les opinions seran considerades. Per satisfer aquest compromís s'elaborarà un document, que es presentarà públicament en l'anomenada sessió de retorn, amb l'objectiu d'explicar als participants què ha passat amb les seves aportacions, és a dir, fins a quin punt han estat tingudes en compte per part de l'Administració i, si no ho han estat, per quines motivacions.

Un cop finalitzada la fase de retorn, el procés d'elaboració de la Llei seguirà amb l'aprovació del projecte de Llei per part del Govern de la Generalitat i la tramesa al Parlament de Catalunya per a la seva tramitació i, si s'escau, aprovació.

2.2 DESTINATARIS

Tradicionalment, la societat civil i el món local han vingut desenvolupant un paper primordial en l'acollida i la integració de les persones immigrades. És per aquesta raó, que es va decidir establir com a destinataris principals del procés participatiu els col·lectius següents:

- Càrrecs electius i tècnics de l'àmbit de la immigració de les diferents administracions locals de Catalunya.
- Representants de la societat civil catalana i, especialment, de les entitats que treballen més directament amb el fenomen migratori. Així, doncs, es va convidar a participar a entitats formades per persones immigrades, entitats de suport a les persones immigrades, sindicats, organitzacions patronals, cambres de comerç, associacions de dones, associacions de joves, entitats de cooperació per al desenvolupament, entitats del tercer sector social, associacions de veïns, associacions de pares i mares d'alumnes, associacions d'estudiants, associacions de docents i moviments de renovació pedagògica, col·legis professionals i altres associacions i entitats de caràcter cultural, religiós o social.

El fet de considerar aquests col·lectius com a destinataris principals del procés participatiu, no exclouïa, com de fet va succeir, que persones interessades a títol individual o altres tipus d'entitats hi poguessin participar.

2.3 ESPAIS I INSTRUMENTS DE PARTICIPACIÓ

El procés va comptar amb tres tipus d'espais i instruments de participació. Així, en primer lloc, els col·lectius que acabem d'esmentar van ser convidats a prendre part en diferents tallers participatius al llarg del territori.

En segon lloc, es va posar a disposició d'entitats, ens locals i persones a títol individual, tres canals per trametre les seves aportacions escrites: una adreça de correu electrònic, un número de fax i una adreça de correu postal.

Finalment, val a dir que el document de bases es va sotmetre a la consideració del Consell Assessor de la Immigració i es va contactar amb diferents consells, observatoris i altres òrgans de l'àmbit de la Generalitat de caràcter consultiu, per a informar-los del contingut del document de bases i demanar-los el seu posicionament o el de les entitats que els integren.

2.3.1 TALLERS PARTICIPATIUS

Amb l'objectiu d'introduir la dimensió territorial en el disseny del procés, es van organitzar 16 tallers participatius repartits per les diferents demarcacions territorials amb les quals s'organitza la Secretaria per a la Immigració: Barcelona, Girona, Lleida, Terres de l'Ebre, Tarragona, Catalunya Central i Alt Pirineu i Aran. En cadascuna d'aquestes demarcacions es van realitzar dues sessions de treball, una matinal amb representants polítics i tècnics de l'àmbit local, i una de tarda amb entitats i associacions. A la demarcació de Barcelona, degut a la seva densitat de població, es van realitzar quatre tallers participatius: a Granollers (per les entitats i ens locals de les comarques del Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental) i a Barcelona (per les entitats i ens locals de les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf).

Quadre 1. Tallers participatius

Demarcació de Barcelona

Granollers. 01.03.2007, 9.30-13.30 h. Ens locals del Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental
Barcelona. 12.03.2007, 9.30-14 h. Ens locals del Barcelonès, Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf
Barcelona. 12.03.2007, 19-21.45 h. Entitats del Barcelonès, Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf
Granollers. 20.03.2007, 19-22 h. Entitats del Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental

Demarcació de Tarragona

Reus. 09.03.2007, 9.15-13.30 h. Ens locals
Reus. 09.03.2007, 19-22 h. Entitats

Demarcació de Lleida

Lleida. 14.03.2007, 9.15-13.30 h. Ens locals
Lleida. 14.03.2007, 19-21.45 h. Entitats

Demarcació de la Catalunya Central

Manresa. 16.03.2007, 9.15-13 h. Ens locals
Manresa. 16.03.2007, 19-22 h. Entitats

Demarcació de les Terres de l'Ebre

Tortosa. 22.03.2007, 9.15-13.30 h. Ens locals
Tortosa. 22.03.2007, 19-21.45 h. Entitats

Demarcació de Girona

Salt. 27.03.2007, 9.15-13 h. Ens locals
Salt. 27.03.2007, 19-22 h. Entitats

Demarcació de l'Alt Pirineu i Aran

Talarn. 29.03.2007, 10-14 h. Ens locals
Talarn. 29.03.2007, 18-20.30 h. Entitats

L'elecció dels tallers participatius com un dels instruments del procés responia a la voluntat de generar aportacions fruit del debat i el contrast d'opinions entre els participants i, en definitiva, reflexionar conjuntament al voltant dels elements de la futura llei d'acollida. Per aquesta raó, es va establir un esquema de treball que afavoria el debat entre els participants i es deixava en mans dels coordinadors del procés la redacció i síntesi de les aportacions realitzades. Així, per a cada un dels tallers, es va

redactar un informe de síntesi que, posteriorment, es publicava a Internet i s'enviava als participants perquè aquests hi poguessin fer esmenes o addicions.

Els tallers s'iniciaven amb l'exposició d'un representant de la Direcció General de Participació Ciutadana que presentava la metodologia de treball del procés participatiu. A continuació, un representant de la Secretaria per a la Immigració exposava el contingut del document de bases. Un cop finalitzada la seva intervenció, s'obria un torn de paraules destinat a formular preguntes, reflexions o comentaris.

Posteriorment, es dividia els assistents en grups de treball per tal de facilitar la participació activa de tots els assistents. Amb l'objectiu de fomentar l'heterogeneïtat dels grups es procurava separar les persones que provenien d'una mateixa organització. La dinàmica de treball pròpiament dita s'iniciava amb una ronda de presentacions personals. A continuació, es dividia el grup en subgrups més petits, els quals havien de debatre al voltant de cinc eixos temàtics (titulars del dret al servei de l'acollida, continguts de l'acollida, prestadors dels serveis, professionals de gestió de la diversitat i nous serveis de les polítiques d'immigració de la Generalitat). Els participants escrivien les seves aportacions en targetes i les exposaven oralment. Un cop tots els grups havien exposat les seves idees, s'obria un debat entre els assistents per elaborar col·lectivament les propostes definitives, identificar els punts de consens i els aspectes de divergència. Finalment, tots els assistents es reunien en plenari i els portaveus dels grups de treball exposaven les idees sorgides en cada grup.

Els tallers van mobilitzar a 710 participants, 405 càrrecs electius i tècnics de l'àmbit de la immigració dels ens locals i 305 representants d'entitats.

Quadre 2. Nombre de participants en els tallers			
	Tallers ens locals	Tallers entitats	Total
Granollers	41	24	65
Reus	48	33	81
Barcelona	52	107	159
Lleida	51	48	99
Manresa	61	37	98
Tortosa	50	12	62
Salt	70	30	100
Talarn	32	14	46
	405	305	710

En total, van ser presents en els tallers 191 entitats i 186 ens locals (141 ajuntaments, 38 consells comarcals, 5 consorcis, una mancomunitat de municipis i una diputació). En els annexos I i II es relacionen els ens locals i les entitats que varen estar representades en els tallers.

2.3.2 APORTACIONS ESCRITES

Es va posar a disposició dels destinataris del procés i de la ciutadania a títol individual, tres canals per trametre aportacions: una adreça de correu electrònic, un fax i una adreça de correu postal. **A través d'aquests mitjans es van rebre 25 documents.**

Quadre 3. Ens locals i entitats que van lliurar documents*

Ens locals

Ajuntament de Barcelona
Conselh Generau d'Aran

Entitats

Associació Catalana de Municipis i Comarques
Associació de Nens amb Càncer, AFANOC
Càritas Diocesana de Barcelona
Càritas Diocesana de Girona
CCOO-CITE
CECOT
Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona
Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya
Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
Creu Roja Girona
Entitats Catalanes d'Acció Social (Comissió d'Immigració)
Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes
Observatori de drets econòmics, socials i culturals (DESC)
Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans (OSPDH)
Òmnium Cultural
PIMEC
SOS Racisme Catalunya
UGT-AMIC
USOC
Xarxa Audiovisual Local

A aquesta relació, cal afegir-hi cinc aportacions enviades per persones a títol individual.

* Un dels documents va ser elaborat de forma conjunta per tres entitats.

2.3.3 ESPAIS ESTABLES DE PARTICIPACIÓ DE L'ÀMBIT DE LA GENERALITAT

El primer espai on es va presentar públicament el contingut del document de bases de la Llei d'acollida va ser el Consell Assessor de la Immigració. Aquest òrgan, de caràcter consultiu, està compost per representants de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals, sindicats, organitzacions empresarials, entitats d'immigrants, ONG de l'àmbit de la immigració, associacions de veïns i associacions de pares i mares d'alumnes. Aquest òrgan té assignades, entre d'altres, les funcions d'elaborar informes i formular propostes en matèria d'immigració. Per aquesta raó, es va convocar els seus membres a una reunió específica sobre la Llei d'acollida i es va lliurar el document de bases a les entitats que en formen part perquè formulessin les seves aportacions. Arrel

d'aquesta reunió diverses entitats van enviar les seves aportacions i es van mantenir nombrosos contactes bilaterals per tractar aspectes de la llei d'acollida.

La Generalitat, però, a més del Consell Assessor de la Immigració, disposa de diversos consells, observatoris i altres òrgans de caràcter consultiu relacionats amb les polítiques d'immigració. Es va considerar que, des dels seus àmbits de competència sectorial, aquests espais podien aportar idees, reflexions i suggeriments en relació a la llei d'acollida. Per aquesta raó, es va enviar el document de bases a una selecció d'aquests òrgans, alhora que se'ls convidava a fer-hi aportacions i se'ls oferia la possibilitat de tractar aquest assumpte en una sessió de treball amb l'assistència de representants de la Secretaria per a la Immigració. Concretament, els òrgans amb els quals es va contactar van ser:

- Consell Nacional de Dones de Catalunya
- Consell Nacional de la Joventut de Catalunya
- Consell Social de la Llengua Catalana
- Observatori de la Infància i l'Adolescència de Catalunya
- Consell de Cooperació al Desenvolupament
- Consell del Voluntariat
- Consell General de Serveis Socials
- Consell de la Gent Gran de Catalunya
- Observatori Català de la Família
- Consell Escolar de Catalunya
- Consell de Justícia de Catalunya
- Consell Assessor de l'Habitatge de Catalunya
- Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya
- Consell de Salut de Catalunya
- Comissió de Govern Local de Catalunya

Alguns d'aquests òrgans van sol·licitar l'assistència de la Secretaria per a la Immigració a les seves sessions de treball per a ser informats sobre el contingut del document de bases de la llei. Altres, en canvi, van trametre el document de bases als seus membres i els van convidar a enviar aportacions a través dels canals que hem exposat abans, la qual cosa van fer diverses entitats i vocals a títol particular.

2.4 VALORACIÓ DEL PROCÉS PARTICIPATIU

Abans d'entrar en l'anàlisi substantiva de les aportacions sorgides durant el procés participatiu, convé aturar-se un instant en les valoracions que van fer els participants sobre el disseny i el desenvolupament del mateix. Ens referirem ara, estrictament, a

les opinions sobre el procés participatiu i no a les reflexions sobre l'oportunitat, el moment o el procediment general d'elaboració d'aquesta llei, la qual cosa tractarem en el proper apartat.

Les valoracions dels participants en els tallers al·ludeixen, principalment, a la manca de temps assignat per al desenvolupament de la dinàmica de treball d'aquestes sessions. En opinió dels participants, el temps destinat a la discussió i formulació de propostes va ser clarament insuficient i assenyalen que caldria haver realitzat sessions temàtiques per a cadascun dels cinc eixos de debat proposats. En alguns dels tallers, a més, s'assenyala que van disposar de poc temps per a consultar el document de bases de la llei i que no van rebre informació sobre la dinàmica de treball de la sessió. L'aportació presentada per Càritas Diocesana de Barcelona s'expressa en termes semblants: "Volem posar de manifest la manca de temps que se'ns ha donat per poder realitzar aportacions, ja que se'ns va fer arribar la convocatòria i el document quinze dies abans de les jornades, i un cop allà hi va haver molt poc temps per poder debatre i fer aportacions. A més, el termini per fer les aportacions per escrit posteriorment no ha estat tampoc massa extens, donat que se'ns ha donat quinze dies més".

No obstant això, entre les persones assistents als tallers, el procés participatiu i el desenvolupament de les sessions de treball, en general són valorats positivament. Alguns dels participants fins i tot es sorprenen positivament de la dinàmica participativa dels tallers, ja que s'esperaven sessions estrictament informatives. Alguns dels documents presentats per les entitats, també es refereixen en termes positius al procés participatiu. Així, per exemple, el Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya afirma que "ens congratulem de la voluntat del Govern d'obrir un procés participatiu a tots els ens locals i la societat civil en general" i des d'Òmnium Cultural s'assenyala que "considerem adequat el procés participatiu, ja que aprofita les diverses experiències que s'han pogut tenir des de la societat civil".

En definitiva, els participants en els tallers es feliciten per la possibilitat de participar en l'elaboració de la llei, si bé esperen que el procés participatiu iniciat no sigui una anècdota, sinó la manifestació d'una voluntat sincera per escoltar les opinions, reflexions i idees de la ciutadania sobre aquesta qüestió.

En els documents presentats per les entitats és on trobem les valoracions més crítiques. Càritas Diocesana de Girona exposa la seva disconformitat amb la decisió de celebrar, separatament, els tallers participatius dels ens locals i de les entitats: "Manifestem el nostre desacord en la separació de les taules, administracions per un costat i entitats i associacions d'immigrants per un altre, ja que creiem que hagués estat més profitós constituir grups de treball heterogenis: representants polítics, tècnics

d'administracions i entitats socials i agents econòmics per treballar i discutir el document base de manera conjunta”.

L'Associació Catalana de Municipis i Comarques considera “positiu el fet de posar a consideració un document de bases als diferents sectors i agents implicats en matèria d'immigració porta implícit que es dóna pas a una àmplia participació”. Ara bé, s'afegeix des de l'entitat que, “aquesta presumpció s'ha de materialitzar tot garantint un procés participatiu seriós i ordenat de totes les parts implicades, donant un pes rellevant a aquells ens i institucions més afectats directament, com són els ens locals”.

La UGT es refereix al procés iniciat com un “*pseudo* procés participatiu”, ja que considera que “el format triat, en reunions amb centenars d'entitats grans i petites, on el pes de la sessió és l'explicació del document de bases per part de la Secretaria i l'espai pel debat queda relegat a les primeres hores de la nit, en grups de treball de grans dimensions, no deixa un marge real a la participació” i afegeix que “des del més absolut respecte a la resta d'entitats presents, aquesta fórmula de participació no s'adiu de cap manera amb el paper que els sindicats han de tenir en el disseny de les polítiques d'immigració”. La UGT entén que l'objectiu dels tallers participatius “és més la legitimació del futur projecte de llei que una veritable oportunitat d'enriquir-se amb les aportacions de les entitats amb àmplia experiència en l'acollida”. Aquest sindicat conclou afirmant que les “regulacions en matèria migratòria, per ser efectives, han de ser fruit del diàleg social i treballar-se conjuntament amb els agents socials” i, per tant, demana “la creació d'una taula de Diàleg Social per fer efectiva aquesta voluntat de diàleg i participació del sindicat en el disseny de les polítiques d'immigració a Catalunya”.

CCOO resumeix en un titular la seva posició: “El procediment d'elaboració de la llei d'acollida ha de ser *més participatiu*”. El sindicat considera que el mètode utilitzat per elaborar el document de bases no és el més adequat, ja que, a més d'experts en immigració, “hauria estat convenient escoltar els plantejaments de les organitzacions que des de fa anys estan treballant el tema de la immigració sobre el terreny, com ara els sindicats”. En aquest mateix sentit, el Col·legi d'Educatores i Educadors Socials assenyala que per a l'elaboració del document de bases s'hauria d'haver comptat amb els diferents agents implicats, entre ells el col·lectiu d'educadores i educadors socials, la qual cosa hagués provocat un document de bases més consensuat.

CCOO considera que el document de bases és una proposta poc concreta, la qual cosa “pot dificultar els processos de negociació i de concreció de consensos que un tema de la importància de la immigració requereix”. El sindicat afirma que el redactat del document de bases evidencia la manca de participació de la resta de departaments de la Generalitat i de les administracions locals catalanes en la seva elaboració. Això,

segons CCOO, “crea confusions i dóna la impressió d’un conflicte de competències dins de la Generalitat, entre departaments, i entre la Generalitat i les administracions locals”. En definitiva, tal i com resumeix el titular del seu document, “una llei d’acollida ha de ser el fruit d’un ampli consens social” i, per aquesta raó, CCOO afirma que “aquesta llei ha de ser fruit del debat i negociació: en primer lloc, entre les mateixes administracions, i a continuació amb els agents socials”.

Finalment, val a dir que l’aportació de PIMEC s’expressa en aquest mateix sentit:

“Una futura acollida, per la importància dels aspectes que necessàriament haurà d’abordar, ha de néixer imprescindiblement des del consens, la negociació i la presència de les diferents parts implicades. En aquest punt, serà imperiosa la participació de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya pel seu paper en la seva condició d’agent social representatiu, juntament –com no podria ser d’una altra manera– amb una àmplia representació del conjunt de la societat. Però, no només això, sinó que necessitem implicar altres departaments de la Generalitat de Catalunya – especialment el de Treball- i a la resta d’Administracions Públiques de Catalunya”.

3. ANÀLISI I SÍNTESI DE LES APORTACIONS

Per a sintetitzar les idees, reflexions i propostes sorgides durant els tallers participatius i el contingut dels documents lliurats per entitats, institucions i persones a títol individual, utilitzarem els eixos temàtics següents:

- Naturalesa, oportunitat i procediment d'elaboració de la llei
- Titulars del dret al servei de l'acollida
- Definició, principis, valor jurídic i continguts de l'acollida
- Prestadors dels serveis
- Professionals de gestió de la diversitat
- Nous serveis de les polítiques d'immigració de la Generalitat

Val a dir que la lectura d'aquesta síntesi no exclou necessàriament la consulta dels informes de conclusions de les diferents sessions, així com els documents lliurats per les organitzacions i persones participants, especialment si el que es cerca és una aproximació de detall que un document de síntesi d'aquestes característiques no pot i no ha de pretendre abastar.

3.1 NATURALESA, OPORTUNITAT I PROCEDIMENT D'ELABORACIÓ DE LA LLEI

Els participants en el procés realitzen diverses reflexions i propostes en relació a la naturalesa, oportunitat i procediment d'elaboració de la llei d'acollida. Val a dir, però, que aquest tipus de reflexions les trobem, principalment, en els documents tramesos per les entitats, ja que els participants en els tallers pràcticament no s'han referit a aquest tipus de qüestions.

En primer lloc, s'afirma que **la llei d'acollida s'hauria d'elaborar amb posterioritat a la signatura del Pacte Nacional de la Immigració:**

- "Creiem que és necessari un pacte nacional per a la immigració, un consens entre els diferents actors socials i les diferents forces polítiques sobre les línies bàsiques de les polítiques d'immigració, sobre el model de gestió del fenomen migratori a Catalunya. Només un cop existeixi aquest pacte, té sentit començar a legislar sobre la matèria". UGT.
- "No té massa sentit, quan s'està pendent d'arribar a un Pacte Nacional de la Immigració". Càritas Diocesana de Barcelona.
- "Com a pas previ a l'aprovació d'una llei d'acollida, cal un pacte nacional sobre immigració a nivell català, tant dels partits polítics, patronals empresarials, sindicats de treballadors com de les

mateixes entitats socials del sector. Creiem que és després que es pot parlar d'iniciatives legislatives". Càritas Diocesana de Girona.

- "El fet que el govern català hagi plantejat la necessitat d'elaborar un Pacte Nacional de la Immigració, faria raonable ajornar la discussió d'aquesta llei a l'adopció de l'esmentat pacte". CCOO.
- "Considerem que el debat sobre el contingut de les bases de la Llei d'acollida hauria d'ajornar-se a l'assoliment del Pacte Nacional de la Immigració, que és un plantejament prioritari i de necessitat expressat pel Govern de la Generalitat de Catalunya". PIMEC.
- "Elaborar una Llei d'acollida de forma prèvia a l'existència d'una pacte nacional de la immigració que garanteixi la continuïtat i estabilitat, que no vingui condicionada per la durada de les legislatures i possibles canvis de govern, és una acció ben intencionada però poc efectiva i inoportuna". Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya.
- "La llei d'acollida ha de ser el resultat del Pacte Nacional per a la Immigració i formular-se dins el marc de les polítiques migratòries". SOS Racisme, OSPDH i Observatori DESC.

En segon lloc, molt vinculat al punt anterior, es defensa que **no es pot deslligar l'acollida de les polítiques d'immigració de caràcter general** i, en particular, de les relatives a la integració de les persones immigrades. En definitiva, amb diferents matisos, es demana que, prèviament a l'aprovació d'una llei d'acollida, s'elabori una llei d'integració que incorpori l'acollida com una etapa d'aquest procés.

- "Creiem que el desenvolupament de les competències d'immigració de la Generalitat no ha de significar una diàspora normativa sinó que s'ha de fer de forma ordenada. No té sentit crear una llei d'acollida seguida d'aquí un temps d'una llei que parli d'integració. És necessari arribar a consensos i pautar la Política migratòria de Catalunya després si s'escau, promoure una llei que abordi conjuntament l'acollida i la integració". UGT.
- "Creiem que no té sentit, d'altra banda, plantejar una Llei d'Acollida desvinculada d'un plantejament més general que emmarqui els diferents aspectes dins d'un procés migratori i, en concret, que estableixi quin és el model d'integració que es vol per Catalunya".

"Des de Càritas Diocesana de Barcelona defensem una Llei d'Acollida, Acompanyament i Integració juntament amb un desenvolupament de la Llei de Serveis Socials dins el marc de l'Estatut d'Autonomia, que garanteixi una atenció universal". Càritas Diocesana de Barcelona.

- "La primera cosa que sorprèn és el plantejament del Departament d'elaborar una llei restringida a l'acollida i no incloure-la en el marc d'una llei més àmplia que reguli tant aquesta primera acollida com tot el procés d'integració, tal com ho recull l'article 138.1.d) de l'Estatut d'autonomia". CCOO.
- "Aprovar primer una llei d'acollida, la qual és una llei sectorial, i deixar per més endavant la llei integral, la qual implicaria prèviament subscriure un Pacte Nacional per a la Immigració, suposa

començar la casa per la teulada i no afrontar la problemàtica de la immigració tal i com es mereix. Es tracta, primer, d'establir el marc general i, després, en la mesura del necessari, regular aspectes sectorials com pot ser l'acollida dels nousvinguts, i no viceversa". Associació Catalana de Municipis i Comarques.

- "Segons el nostre criteri, hagués estat molt més convenient l'elaboració d'una única Llei d'Acollida i Integració". "Ens semblaria més adequat que la Llei d'Acollida fos una norma de caràcter transversal, que contemplés i desenvolupés l'exercici dels drets dels nousvinguts en cada un dels àmbits sectorials". Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona.
- "L'acollida tal i com es defineix a les mateixes bases 'és la primera etapa on la persona immigrada o retornada inicia el procés d'integració dins la nostra societat' i per tant no té sentit tractar-la i plantejar-la fora del marc d'una llei d'integració i de la resta de polítiques migratòries". SOS Racisme, OSPDH i Observatori DESC.

En tercer lloc, cal esmentar que en alguns dels tallers participatius s'assenyala la necessitat de **connectar l'articulat de la futura llei d'acollida amb altres normes de caràcter sectorial** i, especialment, les que s'aprovin com a conseqüència del desplegament de l'Estatut d'autonomia de Catalunya. En aquest mateix sentit, Càritas Diocesana de Girona afirma: "És molt difícil deslligar l'objecte de la Llei –adquisició de competències lingüístiques i coneixements laborals i de la societat catalana–, d'altres legals, socials, laborals, de salut, d'educació, de vivenda, de cohesió, els quals han de ser objecte de lleis sectorials i, en alguns casos, d'una llei d'integració específica, i tot plegat en una conjuntura de desplegament de l'Estatut de Catalunya". Aquest raonament fa que l'entitat s'arribi a qüestionar la conveniència i oportunitat d'aprovar una norma amb un objecte "tant acotat".

En quart lloc, es fan diferents valoracions sobre les **fonts documentals que han nodrit el contingut del document de bases, la filosofia que orienta la seva redacció i alguns dels seus aspectes de caràcter formal**. Així, l'aportació de l'Ajuntament de Barcelona suggereix que, a més de les fonts documentals utilitzades per a l'elaboració del document de bases, de cara a la redacció del projecte de llei, es tingui en compte els plans, les experiències i els projectes d'acollida de l'àmbit de Catalunya. Així mateix, també assenyala que una altra font que caldria tenir en compte és el Plan Estratégico de Ciudadanía y de Integración del Ministeri de Treball i d'Afers Socials. Finalment, l'Ajuntament alerta sobre la utilització de les experiències i bones pràctiques de l'àmbit europeu, ja que considera que no necessàriament són aplicables a casa nostra, atès que responen a realitats molt diferents a la catalana. També, en relació a les fonts del document de bases, des de Càritas Diocesana de Girona es constata que les bases no recullen el contingut del Consens Social sobre Migracions de 2006, el qual va ser presentat al Parlament de Catalunya i que va tenir una acollida molt positiva per part de tots els grups parlamentaris.

Sobre la filosofia que orienta la redacció del document de bases, Càritas Diocesana de Barcelona considera que aquest “està impregnat d'un cert etnocentrisme”, ja que “no queda palesa la bidireccionalitat que ha de regir tot procés d'acollida de les persones nouvingudes”. Així, per exemple, assegura que “s'ha d'anar amb molt de compte en determinades postures, com és la de la pàgina 15 quan parla de valors de la societat, donat que es tracta de valors que no ens són exclusius sinó universals i compartits també pels nouvinguts”. Com veurem en l'apartat de l'anàlisi del contingut de l'acollida, aquesta reflexió també va sorgir en diversos tallers participatius. Des de l'Ajuntament de Barcelona, es realitza un raonament similar quan el document de bases es refereix a la necessitat que les persones immigrades adquireixin “habilitats bàsiques per a poder ser autosuficients”. El consistori afirma que algunes persones immigrades “podrien percebre aquesta formulació com a ofensiva al considerar que eren persones sense habilitats o sense autonomia”.

CCOO afirma que, en algun punt del document de bases, “es reforça una concepció negativa de la immigració, ja que la persona immigrada (extracomunitària, és clar) és vinculada amb la pobresa, la marginació, el perill per la cohesió social...”. CCOO manté que aquests plantejaments consoliden la imatge “de l'immigrant com a subjecte de tota sospita, com un perill per la societat, que comporta dificultats de convivència”, la qual cosa constitueix una “visió culturalista que obvia les realitats socioeconòmiques i legals com explicació de la situació d'indefensió i de precarietat i centra en l'origen de la persona la causa de tots els mals”.

Pel que fa als aspectes de caràcter més formal, CCOO manté que el document de bases és poc precís en aspectes molt rellevants com ara els principis de l'acollida, el valor jurídic, els coneixements lingüístics o els coneixements de la societat catalana. El sindicat considera que aquests aspectes haurien d'estar definits de forma més detallada en l'articulat de la llei, ja que el seu desplegament posterior per reglament pot “derivar cap a una interpretació culturalista, que doni pas a la introducció de propostes com ara el carnet per punts”.

La UGT també es refereix al grau de concreció del document de bases:

“La proposta és molt poc concreta en qüestions molt importants com els continguts de l'acollida o el seu valor jurídic i, en canvi, posa l'accent en els aspectes de control, de sanció, d'homologació. La Llei centralitza massa i concreta en excés la regulació de com s'ha d'implementar. És inaudit que surti reflectit a la Llei fins i tot els ‘perfils’ de les persones que tenen que oferir el servei d'acollida, sobretot si tenim en compte que alguns d'aquests perfils no estan definits per la normativa actual i que, fins i tot, fins fa poc no han tingut cap reconeixement institucional (mediació, agent d'acollida,...)”.

Des del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya s'afirma que ja que “un dels principis de l'acollida que guien la Llei d'acollida és el de la integració de la perspectiva de gènere com a eina d'anàlisi i de planificació, s'hauria d'evitar fer servir únicament el masculí en el redactat de la Llei, per no fer un ús sexista del llenguatge”. De la mateixa forma, una de persones que ha enviat una aportació a títol individual, realitza un exhaustiva revisió del document de bases i proposa diferents alternatives per evitar utilitzar el llenguatge discriminatori.

Així mateix, alguns dels participants en els tallers proposen canviar el nom de llei. Concretament, se suggereix substituir la paraula “acollida” per “serveis d'orientació” o “de recepció”, ja que es considera que el terme “acollida” fa referència a un seguit de serveis amb molt més valor afegit per les persones nouvingudes que els que preveu el document de bases.

Finalment, en cinquè lloc, algunes entitats suggereixen **modificar la redacció de l'objecte de la llei** o en proposen redaccions alternatives:

- Sos Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC proposen la definició següent: “L'objecte d'aquesta llei és contribuir a fer efectius els drets humans reconeguts en els tractats internacionals, en la Constitució Espanyola i en l'Estatut d'autonomia de Catalunya, de les persones immigrades i retornades que per motiu del seu desconeixement de la societat catalana poguessin trobar-se en desavantatge”.
- La Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona proposa afegir els següents objectius: “Afavorir una actitud receptiva del conjunt de la societat catalana cap als nouvinguts i dissenyar polítiques i desenvolupar normatives que incrementin el paper actiu del teixit associatiu de la societat catalana en les tasques de l'acollida”.
- L'Ajuntament de Barcelona proposa incloure aquest paràgraf: “L'acollida es dirigeix al conjunt de persones immigrades nouvingudes, sigui quina sigui la seva situació legal de residència, essent les actuacions més determinants com més vulnerable socialment sigui la posició de partida. Un dels grans reptes d'aquesta llei és aconseguir arribar a totes les persones nouvingudes”.

3.2 TITULARS DEL DRET AL SERVEI DE L'ACOLLIDA

El debat sobre la definició dels titulars del dret al servei de l'acollida es desenvolupa, principalment, al voltant de quatre elements: el requisit de l'empadronament, la situació

administrativa de les persones estrangeres, la nacionalitat i la temporalitat del dret als serveis de l'acollida. El document de bases, recordem-ho, estableix que "són titulars del dret a rebre el servei d'acollida les persones estrangeres i retornades a partir del seu primer empadronament en un municipi de Catalunya, així com també les persones que es disposin a establir-se al territori de Catalunya i iniciïn els corresponents tràmits administratius des d'oficines a l'exterior".

3.2.1 REQUISIT DE L'EMPADRONAMENT

La majoria dels participants en els tallers, es podria afirmar que gairebé la unanimitat, demanen que s'elimini de l'articulat de la llei el requisit de l'empadronament per gaudir dels serveis d'acollida. Aquesta és una demanda que apareix tant en els tallers dels representants de les entitats, com en els dels representants dels ens locals, si bé és en aquest darrer col·lectiu on trobem els pocs participants que es mostren partidaris de mantenir el requisit de l'empadronament.

Així mateix, també es refereixen de forma expressa a l'eliminació del requisit de l'empadronament les aportacions presentades per Càritas Diocesana de Barcelona; Càritas Diocesana de Girona; SOS Racisme Catalunya; Observatori del sistema penal i els drets humans (OSPDH); Observatori de drets econòmics, socials i culturals (DESC); el Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya i la Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Els participants defensen que l'empadronament no pot ser un requisit fins que no se'n millori el procediment, ja que és habitual que moltes persones immigrades no es puguin empadronar a causa de la negativa dels propietaris dels immobles on resideixen o dels entrebancs amb què es troben en determinats ajuntaments.

Per aquesta raó, en primer lloc, es demana que les administracions públiques actuïn per evitar que alguns propietaris es neguin a donar l'autorització perquè les persones immigrades que resideixen en règim de lloguer en els seus immobles s'empadronin.

En segon lloc, s'afirma que caldria unificar els criteris que s'utilitzen per a empadronar, ja que cada municipi estableix condicions diferents i això provoca un tracte discriminatori, la indefensió de les persones immigrades i que, en determinats municipis, aquestes no es puguin empadronar. Els participants consideren que l'empadronament podria ser el punt de partida de l'acollida si els ajuntaments apliquessin correctament la normativa que el regula. Fins i tot, en un dels tallers, s'arriba a suggerir un sistema d'acollida gestionat directament per la Generalitat, amb l'objectiu de superar les complicacions amb les quals es troben les persones

immigrades a l'hora d'empadronar-se i, per tant, rebre serveis tant essencials com la salut o l'educació.

Càritas Diocesana de Barcelona afirma que exigir l'empadronament com a requisit per accedir als serveis d'acollida crearia una fractura social, ja que es "perpetuaria un doble accés als serveis d'informació, orientació i suport a immigrants: els empadronats amb dret d'accés als serveis públics o privats homologats i els no empadronats relegats a l'atenció de les entitats socials".

Així mateix, s'assegura que moltes persones immigrades no coneixen els beneficis i les possibilitats que ofereix l'empadronament, per tant, en opinió dels participants, caldria que l'administració municipal i, especialment el servei d'acollida, realitzés una tasca de divulgació entre la comunitat immigrada sobre la importància de realitzar aquest tràmit. En opinió dels participants, és un contrasentit que un dels elements més importants de l'acollida, com és l'empadronament, sigui alhora un requisit per a rebre aquests serveis. "Com poden empadronar-se les persones immigrades si, durant la fase de primera acollida, no se les informa que aquest és un tràmit essencial?" es pregunten els participants dels tallers.

D'altra banda, s'assenyala que hi ha persones que no s'empadronen perquè es troben en situació administrativa irregular i tenen por que les seves dades siguin lliurades a la policia o als serveis d'estrangeria. Per aquesta raó, alguns dels participants, afegien que hi hauria d'haver la possibilitat de gaudir dels serveis d'acollida sense necessitat d'identificar-se, és a dir, mantenint l'anonimat. Això afavoriria, segons aquests, que les persones en situació administrativa irregular perdessin la por a relacionar-se amb l'Administració pública. No és, però, una opinió compartida per la majoria, que alerta del perill que pot suposar l'anonimat, ja que això podria facilitar la tasca de les màfies i grups organitzats que obtenen benefici de la debilitat en què es troben les persones immigrades.

Finalment, s'assegura que hi ha persones immigrades que únicament estan de pas pel nostre país i, per tant, no té sentit que s'empadronin, però sí que rebin els serveis d'acollida.

Amb tot, alguns dels participants afirmen que, si bé són contraris al requisit de l'empadronament, si finalment l'Administració no rectifica i es manté ferma en aquest punt, demanen que, com a mínim, es realitzin les actuacions necessàries per millorar-ne el procediment, agilitar-lo i permetre que totes les persones immigrades que compleixin els requisits per empadronar-se ho puguin fer efectivament. En aquest sentit, el document de la Comissió d'Immigració de les Entitats Catalanes d'Acció

Social realitza algunes propostes per facilitar l'empadronament de les persones immigrades:

- Unificar els criteris sobre la documentació exigida a les persones estrangeres. En alguns municipis, en substitució del passaport, no s'accepten les cèdules d'identitat dels països d'origen de les persones estrangeres ni els certificats d'identitat emesos per l'Administració, mentre que en alguns sí que ho fan.
- Que tots els ajuntaments de Catalunya ofereixin la possibilitat d'empadronar-se en un domicili fictici a aquelles persones que, vivint en el seu municipi, no tenen domicili fix, viuen en habitatges rellogats o que únicament tenen llogada una habitació i que, per aquesta raó, no poden empadronar-se a través del procediment ordinari.
- Establir l'obligació dels ajuntaments d'empadronar totes les persones que viuen en el municipi. És a dir, que l'empadronament no només sigui un deure dels ciutadans, sinó també una obligació per a l'Administració municipal.

3.2.2 SITUACIÓ ADMINISTRATIVA DE LES PERSONES ESTRANGERES

Els participants apunten que la definició dels titulars del dret als serveis d'acollida del document de bases no esmenta les persones que es troben en situació administrativa irregular. En opinió d'aquests, la llei no pot obviar la realitat i caldria que el text articulat s'hi referís de forma expressa, que reconegués explícitament del dret de les persones en situació administrativa irregular a rebre els serveis d'acollida. Tot i ser conscients que l'empadronament -el requisit que el document de bases estableix que cal complir per ser titular del dret- no està relacionat jurídicament amb la situació administrativa de les persones estrangeres, els participants defensen que la llei les ha de protegir expressament en tant que es tracta del col·lectiu de persones més desfavorit.

Molt connectat amb això, la Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona, manté que l'exigència de l'empadronament pot resultar adequada en el context normatiu actual, que no el vincula a la residència legal, però que no es pot ignorar la possibilitat que aquest marc normatiu estatal es modifiqui. Una possibilitat, s'afegeix des de la Comissió, "no massa remota, si es tenen en compte recents declaracions públiques del principal partit de la oposició reclamant la urgència de canvis legals que impedeixin l'empadronament dels immigrants en situació irregular". És per això, que des de la Comissió es considera que seria més prudent temperar aquest requisit, eludint qualsevol referència formal al mateix, i es proposa el redactat alternatiu següent: "Són titulars del dret a l'acollida les persones estrangeres i

retornades que acreditin estar establertes en un municipi del territori català amb voluntat de romandre en el mateix, així com també...”.

El Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials assenyala que “és preocupant que no es reconegui la situació actual de Catalunya, on viuen moltes persones en situació irregular” i “persones en una situació transitòria fins a l'obtenció del primer padró que amb el plantejament d'aquesta llei no podrien accedir als serveis d'acollida des dels quals es podria agilitar i facilitar-ne l'assentament”. En definitiva, en opinió del Col·legi, el document de bases “obvia que actualment la primera acollida es fa bàsicament a persones immigrades en situació irregular”. També ho creu així la Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes, que s'expressa en termes molt semblants: “és imprescindible una llei que doni respostes a les necessitats reals i, per tant, que també es pugui adreçar als immigrants que viuen en situació il·legal”.

Així, amb l'objectiu de garantir que totes les persones immigrades puguin accedir als serveis d'acollida, SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC proposen la següent definició dels titulars d'aquest dret: “són titulars del dret a rebre el servei d'acollida totes les persones estrangeres i retornades, i les seves famílies, independentment de la seva condició administrativa, que visquin a Catalunya”.

Finalment, l'Organització Patronal CECOT, també es refereix a la situació administrativa de les persones immigrades vinculada a la definició dels titulars del dret al servei de l'acollida:

“Creiem que la llei hauria d'acotar la situació legal i sociolaboral de les persones que es poden beneficiar dels serveis de primera acollida, en especial en l'esfera laboral. L'objectiu d'aquesta especificació és evitar que els serveis que aquesta llei contempla, generin un efecte crida a la immigració irregular. S'ha d'evitar que la llei d'acollida i els serveis que aquesta proposta siguin concebuts per les persones que es troben de manera irregular a Catalunya o per aquelles persones que pretenen traslladar-se a Catalunya com una manera alternativa a les vies legals per poder regularitzar la seva situació al territori català. D'altra banda, estem d'acord en la provisió de formació en llengua i cultura a tot el col·lectiu immigrant sense distinció de la seva situació administrativa”.

3.2.3 NACIONALITAT

Una de les idees més recurrents dels tallers participatius és la possibilitat que les persones amb nacionalitat espanyola puguin ser titulars del dret als serveis d'acollida. Al voltant d'aquesta idea, s'identifiquen tres posicions.

En primer lloc, trobem el sector majoritari dels participants, que s'adhereix a una definició àmplia del concepte de nouvingut. Aquests consideren, per tant, que els titulars del dret d'accés als serveis, haurien de ser els estrangers, els retornats, les persones amb nacionalitat espanyola que provenen d'altres comunitats autònomes i les persones amb veïnatge administratiu a Catalunya que canvien de municipi de residència. En definitiva, qualsevol persona que ho necessiti amb independència de la seva nacionalitat. S'assenyala, però, que aquesta definició dels titulars cal connectar-la amb el principi de flexibilitat, la qual cosa implica adaptar els continguts de l'acollida a les necessitats dels diferents col·lectius de nouvinguts, ja que és evident que en alguns àmbits, com poden ser les competències lingüístiques, aquestes seran diferents.

Hi ha diverses entitats que defensen aquesta posició. CCOO afirma que els estrangers comunitaris, les persones procedents de la resta de l'Estat i les que resideixen a Catalunya i decideixen canviar de municipi "tenen dret a ser ben rebudes, a ser informades dels serveis públics, a conèixer la societat on han decidit viure, a parlar les llengües del país". Càritas Diocesana de Barcelona afegeix que "cal evitar lleis especials que suposin una discriminació positiva envers la població estrangera, ja que això pot generar sentiments de xenofòbia i racisme per part de la població de la societat d'acollida". La UGT fa una reflexió molt similar i afirma que "l'acollida ha de constituir un servei efectiu i normalitzat per a tota la població evidenciant amb això el desig de treballar les eines per a la inclusió social". Segons la UGT "no es pot tractar mai de separar els recursos i serveis públics per a determinats col·lectius sinó de donar aquelles eines necessàries als nouvinguts perquè s'incorporin amb normalitat als serveis existents". L'Ajuntament de Barcelona, per la seva part, proposa una redacció alternativa de la definició dels titulars: "són titulars del dret a rebre el servei d'acollida tota persona que arribi al territori independentment de la seva nacionalitat, a partir del seu primer empadronament...".

En segon lloc, la segona posició considera que els titulars del dret d'accés als serveis d'acollida haurien de ser les persones estrangeres, les retornades i les que provenen de la resta de l'Estat espanyol. Aquesta opció, per tant, no inclou com a titulars les persones amb veïnatge administratiu a Catalunya. Aquesta és la posició d'Òmnium Cultural, entitat que proposa que la definició dels titulars del dret d'accés als serveis d'acollida "no estigui limitada a les persones estrangeres i retornades, sinó que s'hi inclogui les persones que provenen de l'Estat espanyol i s'instal·len a Catalunya".

Finalment, la tercera posició considera que només els nouvinguts de nacionalitat estrangera i els retornats haurien de tenir accés als serveis d'acollida. En opinió d'aquest grup, els serveis d'acollida no tenen sentit quan parlem de persones provinents de la resta de l'Estat i de municipis catalans, ja que les

diferències culturals i socials dels entorns dels quals provenen, són molt petites en relació amb les dels municipis que els acullen i, per tant, les seves necessitats d'acollida són molt inferiors. En alguns dels tallers, a més, es defensa que atès que els recursos per a l'acollida són limitats, cal concentrar els esforços en aquelles persones que més ho necessiten, és dir, les persones immigrades o retornades. En aquest mateix sentit, la Creu Roja de Girona entén que ha de ser titular del dret "tota persona estrangera i retornada que tingui necessitats socioeconòmiques".

3.2.4 TEMPORALITAT DEL DRET ALS SERVEIS D'ACOLLIDA

Els participants es formulen la següent pregunta: cal limitar temporalment el dret a rebre els serveis d'acollida?, és a dir, s'ha de poder accedir indefinidament a aquest servei o, pel contrari, ha d'estar limitat en el temps? Les dues respostes possibles desperten un suport semblant entre els participants.

Un sector considera que **l'accés als serveis d'acollida no ha d'estar subjecte a cap limitació temporal**. Aquests serveis han d'estar disponibles en la mesura que els seus usuaris els necessitin. Precisament perquè les necessitats dels participants són molt diverses, no es pot establir a priori un termini per a completar el procés d'acollida. A més, s'afirma, poden existir situacions de persones que fa molt temps que resideixen a Catalunya i que, per motius molt diversos, no han tingut la oportunitat d'accedir als serveis d'acollida. La proposta de la Comissió d'Immigració de les Entitats Catalanes d'Acció Social s'expressa en termes semblants: "Pensem també que és important que la llei d'acollida no limiti l'accés als drets i obligacions en ella establerts només a les persones nouvingudes (entenent com a nouvingut aquella persona que fa poc temps que ha arribat al nostre país) i considerem que fóra important que l'esmentada llei recollís les circumstàncies o criteris que farien a una persona objecte dels serveis d'acollida". Per aquesta raó, l'entitat defensa que "el criteri temporal no ha de prevaldre sobre altres criteris car entenem que una persona pot portar molt de temps al nostre país i per diverses circumstàncies desconèixer els recursos existents i, en conseqüència, ser necessària una acollida".

L'altre sector, en canvi, considera que **el dret d'accés als serveis d'acollida hauria d'estar limitat en el temps**, ja que no té sentit que una persona que fa temps que resideix a Catalunya i que, per tant, ja ha completat la seva acollida a través de mitjans formals o informals, accedeixi al circuit dels serveis d'acollida. Es considera que no és necessari perquè durant el temps que la persona ha residit al nostre país, ja ha adquirit els coneixements que se li podrien haver transmès a través del procés d'acollida formalitzat. En qualsevol cas, aquests mateixos participants, reconeixen la dificultat objectiva de fixar un termini de temps concret. Alguns dels terminis que es proposen,

sense que s'arribi a cap acord concret, estan inclosos en un interval de 2 a 3 anys de residència. Val a dir, finalment, que alguns dels participants consideren que per atendre casos excepcionals, s'hauria de preveure la possibilitat d'ampliar aquest termini.

3.2.5 ALTRES QÜESTIONS

- Alguns participants tenen la impressió que la llei que s'està plantejant s'orienta exclusivament cap al futur, és a dir, que està pensada per les persones que encara han d'arribar al país i es pregunten com afectarà a les que ja estan aquí. En la seva opinió, la llei hauria de preveure actuacions específiques per a les persones que fa un temps que resideixen a Catalunya i que, malgrat això, també necessiten els serveis d'acollida. En aquest sentit, conclouen que la definició dels titulars del servei d'acollida hauria d'esmentar expressament les persones que ja es troben residint a Catalunya en el moment d'entrada en vigor de la llei.
- Altres, afirmen que la voluntat de romandre a Catalunya hauria de ser considerada com un requisit per poder accedir als serveis.
- Un grup de participants proposa introduir el criteri de l'edat i definir com a titulars del servei aquelles persones majors de 16 anys, ja que consideren que els menors d'aquesta edat ja adquireixen els continguts de l'acollida a través del circuit educatiu.
- L'Ajuntament de Barcelona considera que és possible iniciar processos d'acollida fins i tot abans de l'arribada dels nous residents i cita els exemples de les persones contractades en origen i les que inicien els tràmits per al reagrupament familiar. Per aquesta raó, l'Ajuntament proposa completar la definició del document de bases "..., així com també les persones que es disposin a establir-se al territori de Catalunya i iniciïn els corresponents tràmits administratius des de les oficines a l'exterior o els futurs reagrupats familiars que hagin iniciats els tràmits de reagrupament".

3.3 DEFINICIÓ, VALOR JURÍDIC, PRINCIPIS I CONTINGUTS DE L'ACOLLIDA

En aquest apartat, ens ocuparem de les aportacions que proposen una definició concreta de l'acollida, així com aquelles que es refereixen al valor jurídic que ha de tenir aquesta, els seus principis inspiradors i de gestió i els seus continguts.

3.3.1 DEFINICIÓ DE L'ACOLLIDA

La Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona proposa substituir les definicions dels conceptes "acollida" i "serveis d'acollida" per la formulació que segueix:

"L'acollida es produeix en la primera etapa de contacte de la persona nouvinguda o retornada a la societat on vol establir-se, durant la qual s'inicia el procés de la seva integració en ella. L'acollida consisteix en el conjunt de serveis, recursos, equipaments, projectes, programes i iniciatives de tota mena, de titularitat pública o privada, adreçats a aconseguir que la societat catalana, en el seu conjunt, rebi als nouvinguts, immigrants o retornats, com a ciutadans que formen part d'ella mateixa i garantint-los formació de caràcter bàsic amb la finalitat que puguin desenvolupar la seva autonomia i promoció professional, facilitant així la seva integració social i la cohesió de la nostra societat".

SOS Racisme, l'OSPDH i l'observatori DESC plantegen la definició següent: "l'acollida és un aspecte fonamental per a satisfer la dignitat de les persones immigrades o retornades i per a la cohesió social de la societat de recepció que ha de gestionar el procés d'arribada tot garantint els drets fonamentals". Aquestes entitats defensen, així mateix, que tenint en compte la realitat social i les dificultats administratives que suposa arribar en situació regular al nostre país, l'acollida, per una qüestió de drets fonamentals, ha de garantir les necessitats bàsiques de les persones nouvingudes. En conseqüència, proposen afegir aquest extrem en la definició del concepte "serveis d'acollida".

Finalment, l'Ajuntament de Barcelona suggereix una detallada definició de l'acollida i dels seus objectius:

"S'entén per acollida el conjunt d'accions que possibiliten que les persones nouvingudes accedeixin a la informació i als recursos bàsics que han d'afavorir la seva integració a la societat receptora.

Es parla de població nouvinguda, principal destinatària de les accions d'acollida, per referir-se a les persones immigrades que han arribat recentment a Catalunya, que es troben en la seva primera fase d'acomodació i que, conseqüentment, descobreixen els mecanismes d'integració social que tenen al seu abast.

L'objectiu de l'acollida és:

- Garantir l'accés a la informació bàsica de totes les persones nouvingudes i orientar-les en els circuits d'acollida per tal que puguin desenvolupar-se autònomament a la ciutat. Aconseguir que totes les persones que arriben a la ciutat accedeixin a la informació i als itineraris d'acollida.

- Garantir l'accés i l'ús normalitzat als serveis d'acompanyament bàsics (empadronament, assessorament jurídic, sistema sanitari, serveis socials, sistema educatiu, coneixement de l'entorn, aprenentatge de la llengua, assessorament laboral).
- Promoure la participació social dels nousvinguts a la societat d'acollida.
- Fomentar la coordinació entre els agents socials i institucionals que treballen en l'àmbit de l'acollida a la població immigrada.
- Promoure la implicació i la corresponsabilització dels agents socials i del conjunt de la ciutadania en l'acollida de la població nousvinguda.”

3.3.2 VALOR JURÍDIC DE L'ACOLLIDA

En general, els participants valoren positivament que el seguiment del procés d'acollida pugui tenir cert valor jurídic en la tramitació de determinats procediments administratius. Ara bé, s'alerta del perill que aquesta possibilitat, en la pràctica, es converteixi en la regla general i, per tant, en un requisit obligatori, per exemple, en el procediment del permís de residència per arrelament social o en el d'adquisició de la nacionalitat. Això, *de facto*, convertiria el procés d'acollida en obligatori, ja que sense el seu assoliment no es podrien realitzar tràmits administratius que són essencials per les persones immigrades.

El document de CCOO, en termes molt semblants, afirma que “això podria obrir la porta al fet que es pugui condicionar l'accés a determinats drets a la participació en aquest procés d'acollida” i, per tant, “transformaria un procés voluntari en un d'obligatori”. Aquest és un risc del qual també alerten Càritas Diocesana de Barcelona i Òmnium Cultural.

Per evitar aquest risc, SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC defensen que l'acollida no tingui valor jurídic vinculant en els procediments administratius esmentats, en tant que es tracta d'un procés voluntari. Aquestes entitats afirmen que “l'acollida no ha d'anar en detriment de limitar els drets a aquelles persones que pel motiu que sigui no siguin receptores dels serveis d'acollida”.

Per la seva part, l'Ajuntament de Barcelona considera correcte formular aquesta qüestió tal i com ho fa el document de bases, és a dir, indicant que el seguiment del procés d'acollida “pot tenir valor jurídic”.

La Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona proposa un canvi en la redacció per tal que, en els procediments

administratius citats, es puguin tenir en compte i, per tant, tinguin valor jurídic, altres activitats d'acollida realitzades al marge del procés que regularà la futura llei.

Finalment, Càritas Diocesana de Girona assegura que les competències en matèria d'immigració que té atribuïdes la Generalitat no permeten atribuir valor jurídic al seguiment del procés d'acollida.

3.3.3 PRINCIPIS DE L'ACOLLIDA I DE LA SEVA GESTIÓ

Els participants dels tallers i les entitats que han presentat documents realitzen diversos comentaris, reflexions i propostes en relació als principis de l'acollida i de la seva gestió.

Caràcter voluntari. El caràcter voluntari del procés d'acollida és un aspecte que pràcticament no ha generat debat, ja que gairebé la unanimitat dels participants en els tallers s'adhereixen a aquest principi. Així mateix, l'aposta per la voluntarietat es dedueix de la majoria de documents presentats per les entitats. La possibilitat d'establir la realització del procés d'acollida com una obligació, ha estat esmentada molt puntualment i, exclusivament, en els tallers participatius dels ens locals.

Les entitats SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC proposen garantir aquest principi a través de la següent redacció: "l'accés al servei d'acollida és un dret voluntari de la persona i en cap cas podrà perjudicar a aquelles persones immigrants que no facin ús d'aquests serveis."

Els participants consideren que és necessari que el sistema d'acollida sigui capaç d'oferir serveis d'acollida atractius per a les persones immigrades, que siguin aquestes les que demanin els serveis perquè considerin que els són beneficiosos.

Normalització dels serveis. Tot i valorar positivament l'existència de serveis i figures professionals especialitzades en l'acollida, sobretot pel que fa al primer moment, els participants afirmen que el procés d'acollida s'ha de realitzar des dels serveis públics normalitzats (sanitat, educació, etc.), els quals han de treballar coordinats amb les organitzacions i serveis especialitzats en l'acollida.

L'Ajuntament de Barcelona es refereix al principi de normalització en els termes següents:

"Als ciutadans d'origen immigrant se'ls atén en els serveis, equipaments i programes adreçats al conjunt de la població sempre que sigui possible, a través dels serveis

universals existents. Això també vol dir que els serveis, programes i equipaments han d'adaptar-se a la nova realitat quantitativa i qualitativa de Catalunya. Els serveis específics estan previstos quan apareixen necessitats específiques que no poden ser ateses adequadament pels serveis normalitzats. És el cas dels serveis específics de primera acollida –els quals s'ocupen de reorientar als serveis normalitzats les persones nouvingudes que desconeixen els recursos existents”.

El Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya afirma que les polítiques i actuacions connectades amb la immigració han d'estar contextualitzades en els diferents plans d'actuació previstos per a tota la població i afegeix que “cal no oblidar la necessitat de tenir un pla d'inclusió a Catalunya que, tal i com orienten les directives europees, també ha de tenir en compte el fet migratori en les situacions d'exclusió social, a més de les de gènere, etc.”.

Càritas Diocesana de Barcelona aposta “per una atenció a través dels serveis normalitzats per a tothom i en el cas de persones de nova arribada es podria organitzar de la següent manera: en una primera fase, accés a l'Oficina d'atenció al ciutadà i, en una segona fase, possibilitat d'acudir als serveis socials”. Així mateix, afegeix l'entitat, en aquestes dues fases s'haurien de crear els serveis específics que fossin necessaris.

CCOO considera que les polítiques d'acollida han de ser responsabilitat de totes les administracions públiques i, per tant, s'han de desenvolupar a través dels serveis normalitzats. Això no vol dir, matisa el sindicat, “que no es puguin constituir alguns àmbits amb caràcter especialitzat”. CCOO considera que sempre és millor donar respostes a les necessitats específiques des dels serveis normalitzats, la qual cosa facilita encara més l'autonomia, la inclusió i la participació de les persones immigrades en els diferents àmbits socials. En definitiva, el sindicat aposta per un model normalitzat i per no crear serveis específics paral·lels. L'objectiu de la llei, doncs, hauria de ser “establir els mecanismes de coordinació entre aquests serveis, perquè siguin complementaris, eficients i de qualitat, i per evitar duplicitats i manca de racionalitat”. Des d'aquesta posició, per tant, és fonamental que les polítiques d'acollida tinguin caràcter transversal i formin part de les polítiques de totes els àmbits de la Generalitat i de la resta d'administracions públiques.

CCOO afegeix que la “visualització per part de la societat de l'existència d'un servei específic per a persones estrangeres també pot accentuar la percepció interessada d'una part de la població d'una distribució desigual dels recursos públics, que afavoreix les persones estrangeres per sobre de les nacionals”, un perill del qual també alerta la Comissió d'Immigració de les Entitats Catalanes d'Acció Social.

Finalment, però, val a dir que alguns dels participants qüestionen aquest principi perquè consideren que, tot i que en teoria les persones immigrades han de poder accedir en igualtat de condicions als serveis públics normalitzats, la realitat demostra que molt sovint aquestes persones tenen dificultats per fer-ho.

Dret individual. Aquest és un aspecte que es tracta en diversos tallers participatius i que, en opinió del participants, és fonamental. Els participants defensen que l'accés a l'acollida és un dret individual de la persona que no pot estar subjecte a condicions o requisits que supeditin el seu exercici a voluntats alienes. En aquest sentit, una de les persones que ha lliurat un document a títol individual afirma que, en les situacions de reagrupament familiar, seria recomanable que la llei afirmés expressament que es tracta d'un dret individual tant dels homes com de les dones.

Organització flexible. El serveis d'acollida han de ser flexibles per adaptar-se a les diferents necessitats de les persones titulars dels serveis. Aquest principi, doncs, implica no només adaptar l'organització i les qüestions logístiques a les necessitats de les persones immigrades, sinó també adaptar els continguts de l'acollida a les necessitats específiques de cada usuari. SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC defineixen aquest principi de la manera següent: "l'acollida s'ha d'organitzar amb la màxima flexibilitat atenent les necessitats i particularitats de les persones destinatàries i dintre d'aquestes, dels col·lectius més vulnerables, com les dones, nens i nenes, joves,...". Així mateix, el Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya manté que les accions d'acollida "haurien de ser prou flexibles per donar resposta a la diversitat de situacions administratives i poder adaptar-se a les prioritats i primeres necessitats que es tenen en el moment d'arribada i la diversitat de projectes migratoris", ja que en la seva opinió, sembla que el document de bases només tingui en compte les persones que es poden integrar en el mercat laboral des del primer moment.

També s'afirma que cal preveure mesures per conciliar el treball i la vida familiar amb l'assistència a les accions d'acollida. En aquest sentit, des del Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya s'esmenta la possibilitat d'establir compensacions econòmiques per a poder compatibilitzar l'activitat laboral amb l'assistència a les accions d'acollida, i des de la Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes s'assenyala que "els horaris de les associacions i dels centres que depenen de les administracions públiques s'han d'ajustar a les necessitats de les persones que en faran ús". Finalment, val a dir que una de les aportacions trameses per una persona a títol individual es refereix al cas particular d'una persona que, per qüestions d'incompatibilitat horària, no pot accedir als serveis d'acollida, la qual cosa exemplifica la necessitat d'aplicar aquest principi a la gestió dels serveis.

Finalment, la Xarxa Audiovisual Local afirma que cal parar atenció “a la dificultat de planificar, gestionar i avaluar l'acolliment entès com un procés flexible, i més si es té en compte la diversitat de possibles destinataris”. Des de la Xarxa s'assegura que “certament la flexibilitat pot ser vista com un punt fort, però també pot ser el motiu del fracàs del procés d'acolliment, motiu pel qual considerem com a bàsica la recerca i dotació de productes específics per a la formació i integració dels titulars del servei”.

L'acollida ha de ser dinàmica. L'Ajuntament de Barcelona considera que l'acollida es caracteritza per ser un “procés basat en diferents fases que no poden ser ordenades seqüencialment i lineal, amb inici i final únics i clarament diferenciats”.

Promoció de l'autonomia personal. Tal i com ho recull el document de bases, els participants afirmen que els serveis d'acollida han d'estar encaminats a garantir l'autonomia de la persona nouvinguda, és a dir, que es pugui desenvolupar amb total normalitat en la societat que l'acull.

L'acollida com a part d'una política integral. L'acollida no pot ser únicament un conjunt de serveis orientats a la persona nouvinguda, sinó que ha de formar part d'una política activa, coherent i integral sobre el fenomen migratori de la societat actual. En aquest mateix sentit, l'Ajuntament de Barcelona assenyala que l'acollida ha de ser multidimensional com a conseqüència “de la diversitat de factors socials que condicionen la integració de la població immigrada nouvinguda a la societat receptora (regularització, aprenentatge de les llengües autòctones, inserció laboral, accés a l'habitatge, etc).”

Principi d'adaptació mútua. Els participants en els tallers consideren que l'acollida de les persones immigrades és un procés recíproc, és a dir, cal exigir a les persones nouvingudes un esforç per conèixer la societat que les acull però, alhora, la població receptora també ha de ser capaç d'assumir noves realitats i de fer un esforç per facilitar l'acollida dels nouvinguts. En aquest sentit, en un dels tallers es reclamava que les persones immigrades haurien de tenir dret a explicar la cultura, els costums i la forma de viure dels països dels quals provenen.

Nombroses aportacions escrites es refereixen al principi d'adaptació mútua:

- SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC consideren que “l'acollida ha de comptar amb la societat d'acollida i no només ha d'estar adreçada als nouvinguts”.
- L'Ajuntament de Barcelona assenyala que l'acollida ha de ser bidireccional: “Procés basat en dos sentits: procés d'integració de la població immigrant i

procés d'ajustament i d'inclusió per part de la societat d'acollida a la nova configuració de la ciutat”.

- La UGT assegura que el document de bases atribueix tota la responsabilitat de la integració als nouvinguts i considera que la “integració plena requereix d’una implicació tant dels immigrants com de la societat receptora”, la qual cosa converteix la integració “en un procés mutu”. Segons la UGT, els coneixements que el procés d’acollida pot proporcionar a les persones immigrades no garantiran la seva autonomia personal sinó s’aconsegueix un compromís de la societat per oferir igualtat d’oportunitats a les persones immigrades, accés al mercat laboral, als espais de participació i, en definitiva, oportunitats reals d’integració.
- La Comissió d’Immigració de les Entitats Catalanes d’Acció Social afirma que, en el document de bases, troba a faltar referències a la societat d’acollida i considera que llei “seria incompleta si no establís vies d’implicació i participació de la població que viu al país en aquests processos d’acollida”.
- El Col·legi d’Educadores i Educadors Socials de Catalunya defensa que “la societat receptora també ha de posar de la seva part per tal d’assolir nous estadis de convivència”.
- La Comissió dels Drets de la Persona del Col·legi d’Advocats de Barcelona es refereix extensament a aquest principi. En el seu document s’hi pot llegir, entre altres consideracions, “la importància i la necessitat de desplegar unes polítiques públiques que impulsin el paper actiu que la societat receptora pot i ha de tenir en el procés d’acollida dels nouvinguts com un primer pas, indispensable, perquè s’estableixi entre els uns i els altres una convivència basada en el coneixement de l’altre, en l’intercanvi i el respecte mutu, única fórmula per aconseguir l’objectiu de la cohesió social”.
- CCOO, a banda de realitzar algunes de les reflexions ja esmentades, assenyala que “convé recordar que parlar d’integració dels immigrants també vol dir tenir en compte la nostra situació de domini i, per tant, la nostra major responsabilitat a l’hora d’ensenyar les regles del joc als immigrants, en concret quins són els drets –i la manera d’exercir-los– i quins són els deures”.

Principi d’igualtat. L’Ajuntament de Barcelona defineix aquest principi en els termes següents: “igualtat de totes les persones davant la llei, igualtat de drets, deures i oportunitats per tots els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya amb independència del seu lloc d’origen, gènere, religió o condició socioeconòmica”.

Perspectiva de gènere. SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC consideren que "l'acollida ha de tenir cura de les necessitats específiques de les dones immigrades". Una de les persones que ha tramès un document a títol individual assenyala que aquest principi s'hauria de veure reflectit amb més fermesa en el document de bases i n'assenyala dos exemples. En primer lloc, en la seva opinió, els continguts de l'acollida haurien de tractar "una sèrie de qüestions sobre la llibertat femenina assolides en el país d'acollida que la gent que ve de fora ha d'assolir i assumir". En segon lloc, pel que fa la gestió dels serveis, assenyala que caldria tenir en compte que, en el cas de determinades accions formatives, seria convenient que fossin impartides per dones per tal de garantir l'assistència de les dones immigrades.

Criteris comuns. SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC proposen incloure aquest principi: "unificar els criteris per millorar la gestió per part dels poders locals i garantir per totes les persones els mateixos drets i oportunitats en el territori català, tenint en compte les diversitats que es donen en l'àmbit urbà i rural i les diversitats culturals i sexuals de les persones nouvingudes".

Participació. SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC consideren que, a més de promoure la participació de les persones immigrades en la gestió dels serveis, aquestes han de participar també en la seva concepció. El Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya afirma que el document de bases hauria de concretar quins i com seran els espais de participació de les persones immigrades, i assenyala que el criteri de la proximitat és clau per afavorir la seva participació, alhora que també hi reclama la presència de les persones que treballen en l'acollida.

Educació democràtica. La Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes afirma que "perquè realment hi hagi un bon model d'acollida, les escoles i les entitats han de partir des d'un model d'educació democràtica" i afegeix que "la nostra experiència ens mostra que quan hi ha més persones de diferents cultures participant en les entitats, en les escoles, entre tots promovem que hi hagi més aprenentatge, més coneixement, promovent la igualtat de diferències mitjançant el diàleg igualitari, enriquint la dinàmica de les associacions i les escoles."

Codesenvolupament. Els serveis d'acollida s'haurien de vincular a projectes de codesenvolupament, la qual cosa ja s'ha començat a fomentar des de l'àmbit de la Generalitat però d'una forma molt tímida.

Homologació. Alguns dels participants afirmen que la formació que s'imparteix en el circuit d'acollida hauria d'estar homologada i que s'hauria d'establir algun sistema per acreditar el seu seguiment. Aquesta no és, però, una proposta que comparteixin tots

els participants, ja que altres defensen que no s'hauria d'establir cap mena d'avaluació del seguiment del procés d'acollida.

Territorialitat. Els serveis d'acollida, i especialment el seu contingut, s'han d'adaptar a la realitat específica del territori on es presten.

3.3.4 CONTINGUTS DE L'ACOLLIDA

En general, els participants valoren positivament els tres àmbits de contingut proposats en el document de bases: competències lingüístiques bàsiques, coneixements laborals i d'estrangeria i coneixements de la societat catalana. No obstant això, s'assenyala que aquests són insuficients i, en aquest sentit, es proposen una relació de serveis que, en opinió dels participants, haurien de formar part de l'acollida.

En primer lloc, doncs, ens ocuparem de sintetitzar les aportacions relatives als tres àmbits de contingut previstos en el document de bases. En segon lloc, entrarem a analitzar els nous continguts que proposen els participants. Finalment, en tercer lloc, recollirem altres propostes, comentaris i reflexions sobre els continguts de l'acollida.

Competències lingüístiques bàsiques

El gran debat en aquest àmbit es realitza al voltant de quina ha de ser la llengua que s'ha d'ensenyar a les persones nouvingudes. S'identifiquen tres postures:

En primer lloc, el sector més nombrós dels participants considera que **l'ensenyament de la llengua catalana hauria de ser prioritari**, sens perjudici de garantir també el coneixement de la llengua castellana. En opinió d'aquests, cal prioritzar l'ensenyament de la llengua catalana perquè la realitat demostra que les persones immigrades que aprenen primer el català, posteriorment també aprenen el castellà i, en canvi, les persones que aprenen el castellà, no sempre acaben aprenent el català. S'assenyala, a més, que el català, tal i com estableix l'Estatut d'autonomia de Catalunya, és la llengua pròpia de Catalunya i que, per tant, els poders públics han de promoure el seu ús entre les persones nouvingudes. Finalment, s'assegura que el desconeixement del català limita les oportunitats laborals i de relació social de les persones immigrades i, per tant, afegeix una nova discriminació.

En aquest sentit, una de les persones que va enviar un document a títol individual reclama un redactat més compromès en favor del català en l'articulat de la llei, ja que considera que la formulació del document de bases és ambigua.

En segon lloc, un altre sector dels participants considera que **la llei hauria de promoure l'ensenyament de les dues llengües per igual**, sense que una prevalgués sobre l'altra. S'afirma que l'ensenyament del castellà és necessari, ja que les persones immigrades tenen una gran mobilitat dins de l'Estat espanyol i, per tant, el coneixement de la llengua castellana els és imprescindible.

Finalment, seguint el fil d'aquesta darrera argumentació, trobem un grup més reduït de participants que consideren que **el primer idioma que caldria ensenyar a les persones novingudes és el castellà** (sempre i quan vinguin de països de parla no castellana).

Al marge d'aquestes tres posicions, la Xarxa Audiovisual Local qüestiona la pressuposició del coneixement del castellà de les persones immigrades, que forma part de la primera argumentació i que també recull el document de bases:

"En relació a aquest plantejament, la pressuposició del coneixement del castellà, primer, i del seu aprenentatge passiu, amb posterioritat de la formació en català, en segon lloc, no ofereix, al nostre entendre, suficients garanties de què efectivament s'aconsegueixi l'objectiu explicat de dotar les mateixes competències lingüístiques en català i castellà al titular del servei. Pensem que la llei ha de preveure explícitament un principi de garantia perquè, cas que no s'assoleixin els objectius, el servei tingui mecanisme de correcció. És a dir, creiem que l'assoliment de les competències no pot basar-se únicament en la pressuposició que s'adquiriran."

Les qüestions lingüístiques, però, susciten altres propostes i reflexions. Així, pel que fa a quina llengua han d'utilitzar els professionals dels serveis d'acollida, els participants proposen que en el primer moment, si és possible, s'utilitzi la llengua del país d'origen de la persona immigrada. Ara bé, si els dos interlocutors no comparteixen el coneixement d'un idioma, aleshores seria convenient utilitzar el català, ja que és positiu que, des del principi, les persones immigrades s'aproximin a aquesta llengua amb normalitat. Alguns dels participants, però, consideren que aquesta és una qüestió que no es pot regular i que s'ha de resoldre atenent a les circumstàncies concretes de cada cas. En relació a aquesta qüestió, CCOO afirma que.

"Si realment entenem la primera acollida com les actuacions a realitzar en els primers moments en què una persona decideix establir-se a Catalunya, la llengua de relació inicial ha de ser una llengua comprensible per aquesta persona, ja que sinó comprenen el català difícilment podran assimilar els coneixements que es volen transmetre. Aquesta informació s'hauria de reforçar amb materials escrits, que a més del català, incorporin les diferents llengües parlades per les persones usuàries del servei d'acollida. Tanmateix, això no treu que un dels elements centrals de l'acollida sigui la informació de la realitat lingüística del país i del paper que el català té a la nostra societat i es garanteixi el seu accés a unes competències bàsiques de llengua catalana (i de llengua castellana, si fóra necessari)."

Per la seva part, Òmnium Cultural considera que:

“Caldria reconèixer el multilingüisme a Catalunya, si bé no com a part de les competències bàsiques sí que caldria tenir preparats els serveis d'acollida per poder-la fer en diverses llengües (les més parlades a Catalunya). S'hauria de preveure, doncs, un contingent de persones que tinguessin les capacitats lingüístiques necessàries per ajustar-se a la realitat multilingüe del país. Probablement, aquest contingent podria nodrir-se de població immigrada que trobaria d'aquesta manera una via més d'accés al mercat de treball.

Com vosaltres, també considerem que el procés d'acollida ha d'estar contextualitzat a Catalunya a través de l'ús de la seva llengua pròpia. En conseqüència, proposem que es garanteixi que aquesta sigui la llengua vehicular dels processos d'acollida, sempre que sigui possible (comprensió de la llengua per part dels destinataris de la informació).”

Així mateix, els participants suggereixen que seria positiu informar en els països d'origen de les persones immigrades sobre el fet que, a Catalunya, es parlen dues llengües majoritàries, la qual cosa molt sovint és ignorada pels nouvinguts.

D'altra banda, s'afirma que caldria replantejar el disseny dels cursos de formació de llengua catalana que s'ofereixen actualment. En opinió d'aquests, l'oferta actual no respon a les necessitats de les persones immigrades, sobretot en el cas dels primers nivells d'aprenentatge. Per aquesta raó, una de les persones que va enviar una aportació a títol individual, valora molt positivament els programes combinats lingüísticolaborals que preveu el document de bases, ja que s'adapten a les necessitats reals i a l'entorn quotidià de les persones immigrades. Els participants assenyalen, a més, que cal tenir en compte que moltes d'aquestes persones són analfabetes en la seva pròpia llengua i que això obliga a replantejar el disseny de les activitats formatives. El Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials s'expressa en un sentit molt similar: “l'oferta d'accions formatives sobre competències lingüístiques bàsiques s'hauria d'ampliar sobretot en els nivells inicials per tal d'adaptar-se a la diversitat de punts de partida de l'aprenentatge”. Així mateix, es considera que caldria ampliar el nombre d'hores del nivell més bàsic de català i se cita la xifra de les 135 hores.

La Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes es refereix als materials per a l'ensenyament de les llengües, els quals haurien de tenir en compte els interessos i les necessitats de les persones immigrades, haurien d'incloure les visions de diferents cultures i garantir un aprenentatge ràpid.

Finalment, els participants demanen que, a més del Consorci de Normalització Lingüística, els cursos puguin ser impartits per altres entitats com, per exemple, les escoles d'adults. CCOO assenyalen que els cursos han de ser impartits per “organismes que garanteixin la qualitat pedagògica” i cita les escoles oficials d'idiomes,

el Consorci per la Normalització Lingüística i les escoles de persones adultes. Així mateix, demana que aquests cursos estiguin reconeguts oficialment a través de certificats, els quals "han de tenir la mateixa validesa a efectes laborals i de reconeixement de coneixements pel que fa a l'ampliació d'estudis que els que aquests organismes emeten de manera normalitzada per al conjunt de la població".

Coneixements laborals i d'estrangeria

Els participants consideren que la llei d'acollida hauria de donar més importància a l'**assessorament jurídic**, sobretot pel que fa a la llei d'estrangeria, ja que és un dels aspectes que més preocupa a les persones immigrades. Així, per exemple, en el document de CCOO s'hi pot llegir: "La informació sobre els aspectes legals vinculats a l'estrangeria hauria de tenir un pes més important dins de l'acollida ja que l'accés i/o el manteniment en una situació de regularitat és de vital importància per garantir la plena autonomia personal i per assegurar una bona integració laboral, social, veïnal,..."

A més, s'assegura que aquest servei pot servir per atraure les persones immigrades cap a d'altres accions d'acollida que aquestes no consideren tan útils o necessàries. Per aquesta raó, els participants demanen que el futur articulat de la llei reguli de forma separada l'àmbit de l'assessorament i la informació jurídica, i l'àmbit dels coneixements laborals.

A més, la Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes afirma que la informació jurídica que es presta a les persones immigrades hauria d'incloure el contingut de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Pel que fa als **coneixements laborals**, els participants asseguren que l'assessorament i la informació en l'àmbit laboral és molt important i que aquests serveis han de cobrir continguts com ara la recerca de feina, l'elaboració del currículum, la naturalesa dels contractes de treball, els drets i obligacions dels treballadors, les condicions laborals, etc. Així mateix, val a dir que els participants demanen que es faciliti la orientació laboral i l'accés a la formació professional per a totes les persones novingudes, és a dir, amb independència de si disposen d'autorització per a treballar o no.

Finalment, un grup de participants proposa que la realització dels diferents mòduls de l'acollida sigui considerat com un mèrit a l'hora de donar els permisos de treball, és a dir, que les persones que hagin seguit un procés d'acollida tinguin més possibilitats d'obtenir un permís de treball.

Òmnium Cultural assenyala que, pel que fa als coneixements laborals, no només “cal tenir en compte si la persona té relació amb el mercat laboral o no, sinó també quina mena de relacions personals és capaç d'establir-hi” i afegeix que “no és el mateix una feina que requereixi tracte directe amb el públic, o fins i tot amb altres companys de feina, que un espai aïllat que no permeti desenvolupar relacions personals i, per tant, capacitats socials lingüístiques o de coneixement de l'entorn”.

PIMEC afirma que la formació en l'àmbit laboral “hauria de dur-se a terme en les mateixes condicions que la resta de treballadors, sense incidir en diferències segons el seu origen, per tal de garantir un tractament homogeni entre la totalitat dels treballadors en la totalitat de condicions laborals”. Afegeix, a més, que la llei hauria de ser receptiva a “la nostra realitat socioeconòmica, al nostre disseny de relacions laborals i al marc legal d'aplicació en l'àmbit de la immigració”.

La USOC considera que “l'establiment de lligams amb el mercat de treball de la societat d'acollida així com el coneixement de la mateixa han de ser elements vertebradors de les polítiques d'integració”. Així, defensa que els agents socials i, especialment els sindicats, són la via natural d'informació sobre aquesta qüestió i per aquesta raó proposen “establir mecanismes de participació dels sindicats en aquesta fase del procés, a través de la informació i l'assessorament dels treballadors immigrants” i, concretament, “coordinar amb el Departament de Treball i el Consorci de Formació Contínua de Catalunya la convocatòria d'una línia de formació per aturats i una altra de reciclatge professional adreçada a persones en programes d'acollida”. Finalment, val a dir que la USOC proposa que els agents socials i d'altres entitats del sector, amb reconeguda experiència i trajectòria en la matèria, col·laborin amb l'administració en els programes d'orientació professional i recerca de feina.

CCOO considera que el document de bases no defineix què s'entén per coneixements laborals, és a dir, no queda clar si s'està referint a la formació ocupacional, als itineraris de recerca de feina o també al coneixement de drets laborals i la informació sobre els riscos laborals. Així mateix, assenyala que tampoc aclareix qui ha d'impartir aquests coneixements. En aquest sentit, el sindicat assegura “que l'acollida laboral ha de comportar una plena implicació de les organitzacions sindicals pel que fa a la promoció del coneixement dels drets laborals, la prevenció de riscos, el paper de la representació legal dels treballadors, les eleccions sindicals, el paper dels sindicats,...” CCOO puntualitza que quan es parla d'acollida a l'empresa, no s'ha de parlar únicament dels empresaris, sinó que també s'hi ha d'incloure els treballadors i els representants dels treballadors. Per aquesta raó, s'afirma que els plans d'acollida a l'empresa han de ser acordats entre empresaris i representants de treballadors. Finalment, pel que fa a l'orientació en la recerca de feina i la formació ocupacional, el sindicat defensa que es realitzi a través dels serveis normalitzats: “No s'ha de crear un

servei especialitzat per a persones immigrades sinó que cal adequar els serveis públics existents a la nova realitat per poder donar respostes a la nova diversitat del mercat de treball”.

Coneixements de la societat catalana

En general, els participants valoren positivament els continguts previstos en el document de bases. No obstant això, proposen una relació de temes o qüestions que, en la seva opinió, haurien de formar part dels continguts relatius als coneixements de la societat catalana. Les aportacions són molt diverses i, per tant, algunes es formulen de manera molt general, mentre que d'altres es refereixen a qüestions molt específiques:

- Formació sobre normes de convivència i civisme i, especialment de les ordenances municipals de convivència, així com dels valors democràtics, els principis del nostre sistema polític, la participació de la ciutadania en els afers públics, els drets i deures fonamentals, la igualtat d'oportunitats per a homes i dones, els drets dels infants i, finalment, la cultura, els costums i l'estil de vida de la societat catalana.
- Informació general sobre els sistemes dels serveis públics de salut, educació, serveis socials, seguretat social, etc.
- Escolarització dels infants: ordenació dels ensenyaments, funcionament dels centres educatius, llibres i material escolar, beques de menjador, etc.
- En la primera acollida, caldria informar els nouvinguts de les associacions de persones immigrades que existeixen en el municipi o en els municipis més propers.
- Cal explicar a les persones immigrades que, de la mateixa manera que tenen drets, també tenen deures en relació a la societat que els acull.
- Cal informar de les característiques de l'espai físic més immediat, és a dir, el municipi i el seu entorn: els serveis públics municipals, el teixit social i associatiu, les zones comercials, les vies de transport i comunicació, les zones d'oci i lleure, etc. En aquest sentit, en alguns dels tallers, s'assenyala que cal promoure l'edició de guies d'acollida municipals actualitzades i en diferents idiomes.

- Cal informar els nouvinguts de la situació geogràfica concreta on es troben, ja que moltes vegades fins i tot ignoren això.

Així mateix, es defensa que els continguts d'aquest àmbit han de ser de tipus formatiu, més que no pas informatiu. Això implica, doncs, que les persones immigrades han d'assumir els coneixements que se'ls proporcionen i han de fer un esforç per tractar d'interioritzar-los. La societat d'acollida, però, també ha de fer un esforç per tal d'explicar-se de la millor manera possible.

A més, s'assenyala que cal ser creatius a l'hora d'organitzar accions d'acollida. En opinió dels participants, cal explorar noves formes de transmetre coneixements i d'atraure l'atenció de les persones immigrades, ja que els formats que habitualment s'utilitzen, no sempre aconsegueixen implicar les persones destinatàries. En aquest sentit, el Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya afirma que "cal repensar les propostes existents i generar-ne de noves que siguin compatibles i engrescadores" i assenyala que aquests tipus d'accions han de tenir un caràcter pràctic com ara "visites guiades als diferents recursos existents on s'impliquin persones, serveis i entitats de la societat receptora". La clau de l'èxit és, segons els participants, trobar un equilibri entre el component lúdic que han de tenir aquestes accions i la transcendència dels coneixements, els valors i les actituds que es pretenen transmetre.

Una de les persones que va enviar un document a títol individual afirma que únicament si expliquem a les persones immigrades "amb total claredat l'important paper que juguen en la recuperació, existència i projecció de la llengua i cultura catalanes, actuaran de manera conscient, responsable i compromesa en benefici de la cultura del lloc que els acull i al qual hi volen pertànyer perquè en aquest lloc hi troben una identitat que els acull, però que també han gestat".

El Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya afirma que les "accions sobre el coneixement de la societat catalana s'haurien de centrar més en l'objectiu de donar a conèixer el seu funcionament, els drets i deures com a ciutadans d'una societat receptora concreta, les seves característiques i l'accés als recursos públics, i en haver-se sentit ben acollit/ida".

CCOO considera que els continguts més importants de la política d'acollida són aquells "vinculats al coneixement de l'entorn en què es troba la persona immigrada i als recursos que la societat posa a la seva disposició", la qual cosa implica que les associacions veïnals, les AMPA, les entitats d'immigrants i la pròpia Administració local, han de tenir un paper central en la promoció d'aquest coneixement. Així mateix, el sindicat afirma que, en relació als coneixements sobre la història, la geografia, la

cultura i la realitat política de Catalunya, no es pot exigir que les persones immigrades ho coneguin si no ho exigim també a la població autòctona: “no es pot exigir més coses a persones que tenen menys drets”. El sindicat manté que aquests coneixements es fomenten a través “del sentiment de pertinença i d'identificació amb l'entorn” i d'una “política d'igualtat d'oportunitats i participació”.

Finalment, val a dir que una qüestió força comentada en els tallers participatius de les entitats és que determinats valors, que el document de bases atribueix a la societat catalana són, en realitat, valors universals i, per tant, també compartits per la majoria de les persones immigrades. Per aquesta raó, alguns participants demanen que se suprimeixi aquesta referència, ja que podria resultar ofensiva per a les persones immigrades. En relació a aquesta qüestió CCOO afegeix que en considerar aquests valors “com a continguts específics d'una política d'acollida adreçada a persones estrangeres el que es fa, altre cop, és reforçar la percepció que les persones immigrades (evidentment extracomunitàries) desconeixen o incompleixen sistemàticament aquests “principis fonamentals del nostre sistema jurídic” i, per contra, “es reforçaria la idea que tots els membres de la nostra comunitat política tenen assumits aquests valors, cosa que la realitat quotidiana posa de manifest que això no és tant cert”.

Nous continguts

Facilitar necessitats bàsiques com ara alimentació, vestuari, allotjament, etc.

Aquesta és una demanda que va sorgir, principalment, en els tallers participatius realitzats amb els representants de les entitats. En diversos tallers es va defensar que la llei hauria de tenir en compte dos moments de l'acollida. La primera acollida, que té lloc en el primer moment del procés i que hauria d'estar destinada a satisfer les necessitats bàsiques de les persones que arriben (alimentació, allotjament, vestuari, etc.) i la segona acollida, que és la que es correspondria amb els continguts que estableix el document de bases. És impensable, s'afirma, que una persona que no té cobertes les necessitats bàsiques pugui iniciar un procés d'acollida com el que planteja el document de bases.

Es considera que l'allotjament és una qüestió prioritària en el moment de la primera acollida i que, per tant, s'hauria d'oferir a les persones nouvingudes, provisionalment, un lloc on allotjar-se fins que no tinguin la possibilitat de trobar habitatge per elles mateixes. Per aquesta raó, els participants proposen que l'administració pública obri una línia de subvencions dirigida a les entitats perquè aquestes puguin gestionar habitatges d'emergència per a persones nouvingudes.

Creu Roja de Girona afirma que, a més dels continguts d'acollida que proposa el document de bases, la llei hauria d'incloure recursos específics per les persones en situació irregular i sense suport familiar o d'amistat i, especialment, "disposar d'allotjament temporal per poder treballar els diferents temes de la primera acollida (salut, llengua, marc jurídic, laboral, etc.) amb aquest perfil de persones".

La Comissió dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona afirma que en el document de bases s'hi troben a faltar "les referències a la resposta a les necessitats materials de les persones acollides en els serveis que es trobin en situació de precarietat (sigui mitjançant la dotació de mitjans propis o operant en xarxa amb altres institucions especialitzades)".

La majoria de participants en els tallers dels ens locals i alguns representants de les entitats, en canvi, consideren que la llei d'acollida no ha de ser una llei de serveis socials específica per a les persones immigrades, i que aquestes necessitats han de ser cobertes a través dels circuits ordinaris dels serveis socials. En opinió dels participants, els serveis socials són per a tothom que ho necessiti i, per tant, això ja inclou les persones immigrades. La llei d'acollida, doncs, s'ha d'ocupar exclusivament de satisfer les necessitats específiques de les persones nouvingudes i, si s'escau atendre altres tipus de necessitats, és a dir, si en el circuit d'acollida es detecten necessitats que han de ser satisfetes des dels serveis socials, cal adreçar les persones immigrades cap a les unitats prestadores d'aquests serveis.

Sensibilització de la societat d'acollida. Directament connectat amb el principi d'adaptació mútua, els participants afirmen que, a més de realitzar accions d'acollida dirigides a les persones nouvingudes, és imprescindible implicar la societat, la ciutadania, en l'acollida d'aquestes persones. Per aquesta raó, demanen que l'Administració Pública inici actuacions de sensibilització i d'informació sobre el fenomen migratori. En opinió dels participants, cal explicar a la ciutadania perquè es produeix aquest fenomen, què el motiva i quines oportunitats i problemes genera per Catalunya. Aquestes actuacions haurien de servir per trencar algun dels tòpics que circulen habitualment al voltant de la immigració i sensibilitzar la població a través d'informació objectiva i verídica. Aquests programes es podrien canalitzar a través dels centres educatius, les empreses, el treball amb les associacions i, especialment, dels mitjans de comunicació. No només això, proposen alguns participants, sinó que caldria implicar la ciutadania en les pròpies actuacions d'acollida, és a dir, que els ciutadans poguessin col·laborar amb l'Administració ajudant a promoure l'acollida de les persones immigrades.

Els documents lliurats també realitzen aportacions en aquest sentit. Càritas Diocesana de Girona assegura que “cal més iniciatives, recursos i esforços dirigits a la sensibilització de la població autòctona”.

Creu Roja de Girona considera que “caldria reforçar en el text l'impuls a accions de sensibilització per tal de treballar i potenciar sobre la població autòctona el coneixement de l'altre i lluitar contra la discriminació i la creació d'imatges i percepcions negatives sobre aquests col·lectius”.

Una de les aportacions trameses a títol individual es refereix a la necessitat de sensibilitzar i informar la població sobre el sistema d'ajudes a les persones immigrades, amb l'objectiu d'acabar amb els tòpics que vinculen les persones immigrades amb privilegis i ajudes específiques.

El Col·legi d'Educatores i Educadors Socials de Catalunya afirma que “el treball sobre els valors universals, el respecte als drets humans i la seva vulneració arreu del món, les possibilitats de participació i el coneixement de la cultura catalana i de la resta de cultures, s'hauria de plantejar des d'accions de sensibilització per a la convivència intercultural adreçades a tota la població en la qual participi també la societat receptora amb l'objectiu d'intercanviar experiències i coneixements i fomentar la convivència i la cohesió social”.

UGT apunta que el document de bases pressuposa que la societat d'acollida accepta el fet migratori, però “no explica (ni determina accions) de quina manera la societat receptora assimilarà aquesta realitat”. Per tant, en opinió del sindicat, “és necessari precisar algunes accions per la internalització del fet migratori”.

La Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes afirma que l'hora de parlar d'integració, també hem de considerar si la societat d'acollida està disposada a permetre aquesta integració, per la qual cosa “és molt important abordar i donar solucions al desconeixement entre els dos grups (immigrants i població d'acollida) i cal que el Govern s'impliqui en aquest procés”.

La Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona afirma que “entre els continguts de l'acollida hauria d'incloure's la tasca de l'Administració de reforçar i establir noves xarxes que permetin afavorir aquesta interrelació i l'adaptació mútua –que, insistim es produirà normalment fora de l'àmbit dels serveis d'acollida– facilitant els primers contactes dels nouvinguts amb la societat d'acollida, que ajudin a vèncer l'aïllament d'uns i les reticències dels altres”.

Habitatge. Els participants consideren que l'habitatge hauria de ser una prioritat en la futura llei d'acollida. L'accés a l'habitatge és especialment problemàtic per a les persones immigrades ja que, a les dificultats inherents del mercat immobiliari català, aquestes hi han d'afegir el tracte discriminatori que acostumen a patir. Per aquesta raó, es proposen algunes mesures com ara ajudar i orientar les persones immigrades a cercar un habitatge, informar-les dels aspectes jurídics del mercat immobiliari, promoure més habitatge social de lloguer o que els ajuntaments exerceixin d'avaladors de les persones immigrades que, molt sovint, tot i disposar dels diners per a llogar un habitatge, no poden fer-ho perquè els arrendataris els exigeixen avals desproporcionats.

La Comissió d'Immigració de les Entitats Catalanes d'Acció Social manté que la llei no hauria de defugir d'aquesta responsabilitat i, a més de les mesures ja esmentades, proposa afavorir la mediació entre les persones immigrades i els propietaris o administradors de finques.

Alguns dels participants, però, alerten del perill de la utilització demagògica i interessada de la vinculació entre polítiques d'habitatge i immigració. Per aquesta raó, s'assenyala que hauria de quedar molt clar que l'accés a l'habitatge és una política universal, adreçada a tota la població.

Cultura i educació en el lleure. Els participants consideren que aquest és un aspecte que habitualment no es té en consideració i que, en canvi, té molta importància per a la bona acollida i integració de les persones immigrades. Cal promoure l'accés de les persones immigrades a aquest tipus de recursos: museus, exposicions, biblioteques, activitats esportives, excursionisme, centres juvenils, esplais infantils, teatre, dansa, música, etc.

Foment de l'associacionisme de les persones immigrades. Els participants consideren que les entitats d'immigrants poden jugar un paper molt important en l'acollida. Per aquesta raó, demanen que els poders públics fomentin l'associacionisme de les persones immigrades, potenciïn les ja existents i les recolzin econòmicament. També seria molt positiu, en opinió dels participants, fomentar espais de relació entre les diverses entitats dels municipis, no només d'immigrants sinó també d'entitats autòctones, la qual cosa afavoriria el coneixement mutu i la possibilitat d'emprendre projectes conjuntament.

Altres aportacions

Els participants consideren que l'itinerari i el circuit d'acollida ha de ser individualitzat per a cada persona, és a dir, ha de respondre a les seves necessitats específiques

personals. Paral·lelament, però, també es destaca la importància de les accions d'acollida de caràcter col·lectiu, sobretot pel que fa al coneixement de l'entorn i de la societat catalana.

Així mateix, es defensa que els continguts de l'acollida s'han de treballar transversalment, és a dir, incorporant a tots els agents implicats: administració pública, associacions, entitats d'immigrants, empreses, etc. Els participants consideren que el treball en xarxa garanteix una acollida adaptada a les particularitats concretes de la persona, ja que el nouvingut accedeix al servei que té més a prop.

Càritas Diocesana de Barcelona entén l'acollida en un sentit ampli, és a dir, com un procés que englobaria "la primera acollida i el posterior acompanyament fins que la persona pugui desenvolupar les seves pròpies capacitats fins esdevenir plenament autònoma", per aquesta raó considera que "si la llei només vol recollir la primera fase d'adquisició de coneixements i competències lingüístiques per a l'assentament, en tot cas hauríem de parlar d'una Llei de Primera Acollida".

PIMEC afirma que "el procés d'acollida hauria de dur-se a terme, en la mesura que sigui possible i entenem que així ho pot ser, paral·lelament a l'inici i desenvolupament de l'activitat laboral" i afegeix que "no s'hauria d'oblidar i, per tant tenir present, la relació de l'acollida amb la pròpia empresa on el treballador desenvoluparà la seva tasca; d'igual forma s'haurà de tenir en consideració el seu lligam amb les tasques a desenvolupar i, probablement, tenir presents les circumstàncies i necessitats de cada cas".

CCOO alerta que no es pot confondre l'acollida en el marc de l'empresa amb les polítiques de no discriminació, ja que la gestió de la diversitat és un assumpte que "no pot limitar-se a una etapa relativament curta en tot el procés d'inclusió en la societat receptora". Per tant, considera que les mesures de no discriminació no haurien de formar part d'aquesta llei sinó del futur Pacte Nacional sobre Immigració i de la Llei d'Integració.

Òmnium Cultural esmenta la necessitat de diversificar els formats dels continguts de l'acollida i, especialment, la importància del paper dels mitjans de comunicació. Segons Òmnium, els mitjans de comunicació podrien ser una bona eina per difondre els continguts de l'acollida, sobretot els coneixements laborals i d'estrangeria, i permetrien arribar a col·lectius que difícilment participarien en altres tipus d'accions d'acollida.

La Xarxa Audiovisual Catalana també destaca la importància dels mitjans de comunicació en l'acollida de les persones immigrades i assenyala que, conjuntament

amb la família i l'escola, "són un dels pilars sobre els quals es fonamenta la construcció d'una societat inclusiva, justa i integrada". És per aquesta raó, que la Xarxa considera que "cal la col·laboració decidida de l'Administració amb les televisions públiques de proximitat per a l'elaboració de nous programes destinats a la integració lingüística". Així mateix, la Xarxa destaca les possibilitats d'interacció que permet la televisió digital per a la transmissió i aprenentatge dels continguts de l'acollida. Finalment, aquesta entitat afirma que cal fomentar el doblatge i la subtitulació tenint en compte la realitat audiovisual de l'espai comunicatiu català, la qual cosa inclou els mitjans audiovisuals locals.

Finalment, ens ocupem de la proposta de l'Ajuntament de Barcelona, que realitza una ordenació dels àmbits del contingut de l'acollida diferent a la que preveu el document de bases. Aquesta és una síntesi dels tres àmbits que estructuraven la seva proposta (recepció, coneixement de l'entorn i territori, i recursos bàsics):

1. Recepció.

- Informació i derivació activa a les oficines d'atenció al ciutadà per tal d'assegurar l'empadronament
- Empadronament per a persones sense domicili
- Derivació al tràmit de la targeta sanitària i a la oficina d'escolarització
- Informació relativa al procés i manteniment de la regularitat administrativa (permís de residència i treball, reagrupament familiar, arrelament social, etc.)

2. Facilitar el coneixement de l'entorn i el territori.

- Competències lingüístiques bàsiques: incorporació de cursos d'alfabetització; informar la població nouvinguda i el conjunt d'agents d'acollida sobre els recursos d'aprenentatge de les llengües autòctones; promoure l'accés normalitzat i la permanència als recursos d'aprenentatge de les llengües autòctones entre la població immigrada i acompanyar els processos de comunicació entre aquesta i la població autòctona; implicar els agents d'acollida en la promoció de l'aprenentatge de les llengües autòctones per part de la població immigrada, així com els recursos en l'àmbit lingüístic en l'acollida de la població nouvinguda; promoure i optimitzar la coordinació entre els recursos d'aprenentatge de les llengües autòctones, així com entre aquests i la resta d'agents d'acollida; i planificar els recursos formatius per a l'aprenentatge de les llengües.
- Coneixement de la societat catalana i local: Informació dels recursos de coneixement de l'entorn, així com dels serveis específics d'acollida o d'altres recursos necessaris per desenvolupar-se de manera autònoma a la ciutat (transport, serveis públics, equipaments públics, entitats, espais de participació

social, etc.); accés normalitzat de la població nouvinguda als recursos de coneixement de l'entorn i a les xarxes comunitàries locals i adaptació d'aquests recursos a les necessitats d'acollida; implicació dels agents locals no específics d'acollida (OAC, biblioteques, escoles, associacions de comerciants, etc.) en els processos d'acollida i de coneixement de l'entorn entre la població immigrada; coordinació dels recursos de coneixement de l'entorn i d'aquests amb la resta dels agents d'acollida (administracions, entitats, etc.) i amb les xarxes comunitàries de la ciutat; i planificació dels recursos de coneixement de l'entorn a partir de l'anàlisi i detecció de necessitats de la població immigrada en aquest àmbit.

3. Facilitar informació i l'accés als recursos bàsics.

- Informació sobre accés als recursos universals sistema sanitari i educatiu:

Sistema sanitari: informar de manera activa que un cop la persona estigui empadronada, té accés a la targeta sanitària; informar la població nouvinguda sobre els serveis socio-sanitaris existents a la ciutat, així com sobre els seus canals d'accés i les seves normes i protocols de funcionament; fomentar l'accés normalitzat als serveis socio-sanitaris per part de la població nouvinguda, així com l'acompanyament en els processos de diagnòstic, tractament o promoció de la salut en general; implicar els agents socio-sanitaris en la gestió del fet migratori en l'àmbit de la salut i incorporació del treball intercultural en el funcionament dels recursos i serveis socio-sanitaris; promoure la coordinació entre recursos i serveis socio-sanitaris i de promoció de la salut i optimització dels protocols de derivació; i fomentar la planificació estratègica de l'atenció socio-sanitària de la població immigrada, així com d'accions de prevenció i de promoció de la salut a partir de l'anàlisi i detecció de necessitats en l'àmbit de la salut.

Sistema educatiu: informar sobre el funcionament del sistema i centres educatius, així com sobre l'oferta existent d'ensenyament i d'activitats educatives més enllà de l'horari lectiu; promoure l'acompanyament dels infants nouvinguts i les seves famílies en el seu procés d'incorporació i promoció al sistema educatiu, així com fomentar l'accés a l'oferta educativa no formal; implicar els agents educatius (centres educatius, administració, entitats educatives, etc.) en l'acollida de la població nouvinguda a l'oferta educativa de la ciutat; promoure la coordinació dels agents educatius (centres educatius, administració, entitats educatives, etc.) per a la gestió del fet migratori en l'àmbit educatiu; i fomentar la planificació estratègica de l'acollida de la població immigrada al sistema educatiu reglat i no reglat i a l'oferta d'educació no formal

- Informació sobre accés a l'habitatge i serveis socials.
- Informació sobre accés al mercat de treball i coneixements laborals: informar la població nouvinguda del context sociolaboral, dels canals normalitzats d'accés al mercat laboral i dels protocols de funcionament dels serveis d'intermediació i de formació per al treball; fomentar l'accés de la població nouvinguda a l'oferta formativa i als serveis que promouen la inserció laboral, així com promoure l'assessorament i acompanyament de l'empresariat en la contractació de la

població immigrada; sensibilitzar l'empresariat en la gestió socialment responsable del fet migratori a l'empresa i en la igualtat d'oportunitats i de tracte en l'accés al treball i en les condicions d'ocupació, així com implicar l'administració i els agents d'acollida (entitats d'immigrants, serveis públics, etc.) en l'acollida de la població nouvinguda en l'àmbit formatiu i laboral.; coordinar els agents socials (patronals i sindicats) per a la gestió del fet migratori en l'àmbit laboral, així com les empreses, els serveis d'intermediació i formació laboral i altres agents d'acollida (entitats, etc.); avaluar l'acollida de la població nouvinguda en l'àmbit laboral i planificar estratègicament les accions que han d'afavorir l'optimització de la seva situació laboral, especialment entre la població que està exclosa del mercat de treball.

3.4 PRESTADORS DELS SERVEIS

En aquest àmbit es recullen les aportacions que, en definitiva, responen a la pregunta següent: qui i com ha de prestar els serveis d'acollida? Les reflexions dels participants i de les entitats que han lliurat documents giren al voltant dels eixos temàtics següents: responsabilitat i prestació dels serveis, entitats prestadores dels serveis, competències de les administracions públiques, sistema dels serveis d'acollida, finançament, singularitats territorials, mecanismes de coordinació, acollida i empresa i acollida a l'exterior.

3.4.1 RESPONSABILITAT I PRESTACIÓ DELS SERVEIS

En opinió dels participants, la responsabilitat de garantir els serveis d'acollida ha de ser de l'Administració Pública. En aquest sentit, es demana a l'Administració que assumeixi la seva responsabilitat davant de l'arribada dels nouvinguts i que no deixi aquesta tasca desatesa, la qual cosa obliga a les entitats a assumir-la en condicions precàries. Per tant, els participants demanen que, en l'articulat de la Llei, hi consti explícitament que oferir els serveis d'acollida, acollir les persones immigrades que arriben a Catalunya, és una obligació de l'Administració pública, que pot exercir directament o a través de tercers.

Una altra cosa és la prestació efectiva dels serveis. Els participants consideren que les organitzacions de la societat civil han de treballar conjuntament amb els poders públics en la prestació dels serveis d'acollida. S'assenyala que cal aprofitar l'experiència de sindicats, ONG, associacions d'immigrants, associacions de suport als immigrants, AMPA, universitats i altres entitats, que fa molt temps que treballen en l'acollida de les persones immigrades. La necessitat de col·laboració entre entitats i Administració és, doncs, una opinió unànime. A partir d'aquí, però, hi ha diferents posicions sobre el grau de responsabilitat en la gestió dels serveis de les entitats i de l'Administració.

Un sector dels participants, sobretot els que van participar en els tallers de les entitats, considera que la llei, principalment, hauria de recolzar i potenciar la tasca que es fa des de les organitzacions de la societat civil. En opinió d'aquests, alguns dels serveis que presten les entitats són molt difícils de prestar des de l'Administració pública a causa de les rigideses organitzatives d'aquesta (com a exemple, es fa referència a l'horari d'atenció al públic dels ajuntaments que, amb caràcter general, és de 8 a 15 hores). Per aquesta raó, hi ha participants que fins i tot aposten per la gestió gairebé exclusiva de les entitats i consideren que l'Administració hauria de responsabilitzar-se de proveir els recursos materials i financers a les entitats, planificar, definir els continguts de l'acollida i inspeccionar i avaluar la prestació dels mateixos.

En els tallers amb els ens locals, en canvi, s'afirma que la gestió dels serveis d'acollida ha de ser, principalment, una responsabilitat de l'administració pública i, concretament, de l'administració local, en la qual també hi han de col·laborar les entitats. No hi ha, però, una posició clara sobre fins a quin punt ha d'arribar aquesta col·laboració, ja que les aportacions en aquest sentit són molt diverses.

Finalment, un grup de participants considera que el més rellevant no és l'assignació prèvia de responsabilitats, sinó aprofitar el que poden oferir cadascun d'aquests actors, reconèixer quina és la governança actual del sistema i no crear nous serveis i organitzacions de forma artificial. En paraules dels participants en els tallers, cal aprofitar "els lideratges naturals".

Càritas Diocesana de Girona afirma que en el document de bases, en general, troba a faltar "un major i més explícit reconeixement a la tasca feta per part de les entitats, ja des d'abans de la reinstauració dels ajuntaments democràtics i del govern autonòmic fins a l'actualitat".

La UGT afirma que el document de bases "obvia el paper que durant anys han estat desenvolupant els agents i organitzacions socials" en el model d'acollida català, caracteritzat per la cooperació entre el món local i el món sindical:

"Durant molts anys agents socials i entitats amb la col·laboració del món local hem protagonitzat l'acollida a Catalunya, tot cobrint en bona mesura els dèficits de l'Administració central i autonòmica. És desalentador que, quan l'administració de la Generalitat decideix posar fil a l'agulla, el que trobem és que se'ns relega. De fet quan al document de bases apareix de forma definida el paper dels agents socials, és per certificar el paper de fiscalització per part de la Generalitat incloent-hi, de forma inaudita, una potestat sancionadora no regulada.

Cal que el paper del agents socials estigui més reconegut i que el desenvolupament de la Llei faci d'aquests un element clau per a la seva implementació.”

La Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona considera que la futura llei hauria de reforçar l'important paper en l'acollida que han tingut fins ara les entitats i “destacar la necessitat que l'Administració adreci també els seus esforços i els seus mitjans per tal d'aconseguir incrementar encara més en el futur la projecció d'aquelles en aquest àmbit, perquè constitueixen un instrument primordial en la tasca de construcció d'un model de societat cohesionada i intercultural”.

La USOC afirma que els agents socials i d'altres entitats del sector amb reconeguda experiència i trajectòria en la matèria, han de col·laborar amb l'Administració pública en els àmbits següents: programes de formació i informació de les persones immigrades, formació per aturats, reciclatge professional, orientació professional, recerca de feina i definició dels nous perfils professionals de gestió de la diversitat. El sindicat considera fonamental que la nova llei articuli mecanismes que facilitin el seu encaix amb les activitats, projectes i programes que estan desenvolupant les organitzacions socials.

3.4.2 ENTITATS PRESTADORES DELS SERVEIS

Els participants assenyalen diferents entitats que, en la seva opinió, han de participar en la prestació dels serveis d'acollida: sindicats, organitzacions patronals, ONG, associacions d'immigrants, associacions de suport als immigrants, AMPA, universitats, escoles d'adults, entitats del tercer sector social, entitats culturals i d'educació en el lleure (esplais infantils, entitats juvenils, biblioteques, equipaments culturals, etc.), centres de culte, etc. Es considera que, des dels seus àmbits de responsabilitat específica, cada una d'aquestes entitats poden aportar quelcom positiu a l'acollida de les persones immigrades. Els participants n'apunten alguns exemples.

Les entitats de persones immigrades poden jugar un paper molt rellevant en l'acollida de les persones immigrades, especialment en el primer moment, en el moment de l'arribada, ja que es converteixen en els referents naturals dels nousvinguts.

Les AMPA són entitats que tenen moltes possibilitats de relacionar-se amb les persones immigrades. Més concretament, els participants assenyalen que caldria treballar l'acollida de les persones immigrades a partir del treball conjunt amb els seus fills i filles, ja sigui en el marc de l'escola a través de les AMPA, com en un altre àmbit. Així mateix, es proposa la creació, en el marc del centre educatiu, de la figura del pare

o mare acollidor/a, que podria acompanyar i ajudar les famílies nouvingudes en el procés escolar del seu fill. Aquesta funció, de caràcter retribuït, l'hauria de realitzar un pare o mare amb un fill escolaritzat en el mateix centre.

La Comissió d'Immigració de les Entitats Catalanes d'Acció Social considera que el document de bases hauria de destacar el paper de les entitats no lucratives del tercer sector, sobretot quan es parla de l'acollida especialitzada: "creiem que en la futura llei d'acollida s'hauria de fer una referència explícita a les entitats no lucratives del tercer sector i al paper cabdal que aquestes han tingut, tenen i tindran en el treball d'acollida a la població nouvinguda".

La Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes afirma que les escoles i centres d'adults són un dels primers espais a què les persones immigrades acudeixen per informar-se. Per aquesta raó, poden ser espais per a la orientació i assessorament en relació a les formes de participació social, el coneixement de drets i deures, dels recursos educatius, socials, laborals, de temps lliure, etc.

CCOO assegura que, a Catalunya, la immigració és bàsicament de tipus econòmic i, per tant, estretament lligada al món del treball. Aquest fet, juntament amb l'actiu paper que han vingut desenvolupant els sindicats en aquest camp, fa que les normes que regulen el fenomen migratori, per ser efectives hagin de ser fruit del diàleg social i del treball conjunt amb els sindicats

Finalment, val a dir que alguns dels participants dels tallers dels ens locals consideren que la Generalitat, a través de la Secretaria per a la Immigració, hauria d'acreditar a les entitats habilitades per a prestar serveis d'acollida i homologar les diferents actuacions i serveis d'acollida. Així mateix, els participants opinen que és necessari supervisar les accions d'acollida amb l'objectiu de garantir una atenció de qualitat. S'assenyala que això es podria fer a través d'una avaluació periòdica, realitzada de manera conjunta per part de tots els agents implicats en l'acollida. En relació amb aquesta qüestió, Càritas Diocesana de Barcelona afirma que els serveis d'acollida "han de ser de qualitat, amb la qual cosa és imprescindible establir uns criteris de selecció, en el cas de les institucions privades, d'avaluació i de control molt estrictes, tot preveient un sistema de sancions pel mal funcionament dels serveis". Una de les persones que va enviar un document a títol individual comparteix aquesta posició i ho justifica amb exemples de diverses experiències personals. Per la seva part, l'Ajuntament de Barcelona afirma que tenint en compte que algunes entitats ja estan prestant serveis d'acollida satisfactòriament, la nova llei hauria d'implicar els ens locals en el procés d'acreditació de les entitats per evitar possibles conflictes entre el nivell municipal i la Generalitat.

Càritas Diocesana de Girona aprecia en el document de bases “un cert risc d'intervencionisme, que pot fer minvar la capacitat d'iniciativa de les entitats sense ànim de lucre” i conclou que “cal assegurar la no instrumentalització de les entitats”.

3.4.3 COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Els participants consideren que els ens locals, com a administracions més properes a la ciutadania, han de desenvolupar el paper principal en la gestió dels serveis d'acollida, mentre que la Generalitat s'hauria d'ocupar de planificar, finançar i avaluar les polítiques d'acollida.

Per la seva part, des del Conselh Generau d'Aran s'afirma que “des de la ferma voluntat d'una total implicació en l'aplicació i desplegament de la futura llei”, aquesta institució “hauria d'assumir les competències a més alt nivell dins del territori i lògicament fixar les coordinacions amb la resta d'administracions i entitats col·laboradores”.

L'Associació Catalana de Municipis i Comarques percep el risc que la llei en procés d'elaboració sigui “molt intervencionista i que, per tant, limiti l'autonomia municipal”, la qual cosa no és compatible amb una realitat municipal que és molt diversa. L'Associació afirma que les competències de regulació, ordenació, inspecció, control, assistència i cooperació en matèria d'acollida que el document de bases atribueix a la Generalitat haurien de ser bàsiques per permetre que les entitats locals, les principals prestadores dels serveis d'acollida, puguin dissenyar i decidir les seves pròpies polítiques.

CCOO considera que “les competències de les administracions públiques en general no es poden determinar en una llei d'acollida, perquè hi ha altres lleis que determinen aquestes competències”, sinó que han de ser establertes “per lleis de rang superior i el més probable, d'àmbit estatal”. A més, el sindicat defensa que les polítiques d'acollida i els plans d'acollida “han de ser fruit de la participació i coordinació, en primer lloc, entre la Generalitat, els ajuntaments i les diputacions (o vegueries) i també amb els sindicats i les entitats”. CCOO assenyala que, pel que fa a l'apartat que regula les competències, “hi ha un excés de control de part de la Generalitat, des de la determinació de la durada del dret d'accés fins als continguts informatius i formatius, i el sistema d'acreditació dels professionals de gestió de la diversitat i dels serveis”, que fa que “els ajuntaments i les organitzacions col·laboradores quedin només com a executors d'aquesta política”.

Per tant, CCOO assegura que el document de bases menysté el paper dels ajuntaments. El sindicat afirma que, enlloc de reconèixer l'experiència dels municipis i capitalitzar-la, el que fa el document de bases és establir mesures de control i homologació, deixant als ens municipals únicament l'execució dels programes d'acollida.

Finalment, la proposta de l'Ajuntament de Barcelona afegeix noves competències als municipis: la planificació en l'àmbit dels municipis; el seguiment i la participació en els processos d'elaboració de la política d'immigració d'altres ciutats, de la Comissió Europea i de les diverses organitzacions internacionals; el foment i la recerca en l'àmbit de la immigració; i el foment de la participació de les persones estrangeres.

3.4.4 SISTEMA DELS SERVEIS D'ACOLLIDA

En relació al sistema dels serveis d'acollida en general, el Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya afirma:

“L'acollida a la població nouvinguda ha de ser transversal. S'ha de realitzar des de tots els serveis d'entrada als sistemes : serveis socials, salut, educació, que haurien d'estar degudament interconnectats. Considerem que no s'ha de plantejar una xarxa paral·lela a la ja existent, sinó que cal seguir en la línia d'un treball transversal entre administracions, dins de les administracions públiques, i amb la societat civil.

L'acollida s'ha de fer des de la xarxa existent. S'ha de poder garantir una primera acollida individualitzada per poder valorar cada situació inicial. A partir de les necessitats, informar i facilitar a les persones/famílies nouvingudes el primer accés a tots els recursos normalitzats i, si s'escau, derivar a recursos específics d'assessorament jurídic i traducció/interpretació. Aquesta es pot realitzar des dels mateixos serveis existents si se'ls dota de mitjans: professionals suficients i amb la formació necessària. Considerem que s'hauria d'oferir amb programes específics dins de l'oferta de programes i serveis que s'ofereixen a tota la població (promoció econòmica, servei local de català, serveis socials municipals, centre de formació de persones adultes, àrees bàsiques de salut, oficines d'escolarització, centres educatius, entre d'altres).”

3.4.5 FINANÇAMENT

Si les entitats han de jugar un paper important en l'acollida, tal i com consideren els participants, és necessari que comptin amb el finançament necessari. La responsabilitat de prestar els serveis d'acollida no pot recaure exclusivament en el voluntariat. S'afirma que el seu paper és molt important, però que si es vol garantir un servei de qualitat, cal professionalitzar la gestió de l'acollida i això s'aconsegueix amb

recursos. Per tant, la llei hauria de garantir que les entitats disposin dels recursos necessaris per a dur a terme la seva activitat. En definitiva, la llei hauria de garantir que, amb independència de la conjuntura financera, en el pressupost anual es destini una quantitat mínima de recursos a les entitats, perquè aquestes prestin serveis d'acollida. De la mateixa manera, la Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona afirma que "l'administració autonòmica hauria de dotar de recursos públics no solament els serveis d'acollida, sinó també els programes d'acollida que es realitzin des del teixit associatiu i des de les entitats locals, per la qual cosa el principi de la dotació pressupostària hauria d'incloure també aquestes altres activitats d'acollida". Finalment, la Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes manté que "cal donar suport econòmic, destinat a l'acollida de les persones immigrades, a les associacions i organitzacions que treballen amb immigrants perquè puguin atendre i arribar més directament als immigrants amb informació i assessorament pràctic".

Es demana, a més, un sistema d'assignació de recursos just, objectiu, clar i transparent. En aquest sentit, en un dels tallers, es posa l'exemple dels ajuts que reben les AMPA, els quals es distribueixen amb criteris que, tot i ser iguals, no són justos, ja que la situació de necessitat en determinades escoles és molt major que en d'altres i, malgrat això, reben la mateixa quantitat de diners. En resum, els participants demanen que l'assignació de recursos a les entitats vingui precedida d'una anàlisi profunda de les necessitats que atenen i de la incidència que té la seva tasca sobre l'acollida de les persones immigrades.

La manca de recursos, però, no és un problema exclusiu de les entitats, afirmen els participants, sinó que també afecta els ens locals. Per aquest motiu, demanen a la Generalitat que augmenti les transferències de fons cap als ens locals per a finançar serveis d'acollida i que, a més, aquests fluxos financers es mantinguin estables en el temps. En definitiva, les polítiques d'acollida no poden dependre únicament de les subvencions, cal un finançament estable i continuat. En aquest sentit, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques valora positivament que el document de bases estableixi que la Generalitat "ha de complementar la suficiència financera dels municipis en relació a les competències que la llei els atribueix" i afirma que aquesta és una reivindicació tradicional que ha vingut formulant, malgrat expressa el seu temor que aquesta previsió "quedi en paper mullat al redactar la llei".

3.4.6 SINGULARITATS TERRITORIALS

La llei, a més, ha de tenir en compte les singularitats territorials, és a dir, les situacions sociodemogràfiques, econòmiques, culturals, etc., específiques de cada territori. En el

procés d'implementació dels serveis d'acollida en els diversos municipis, cal tenir en compte els programes ja existents en aquest àmbit i les característiques específiques de cada territori. La llei ha de permetre que l'Administració planifiqui amb suficient flexibilitat per adaptar la seva política a la realitat de l'àmbit territorial on es dirigeix. En aquest sentit, els participants demanen que es tingui en compte a les petites entitats d'àmbit local, que malgrat conèixer de prop la realitat que els envolta i poder oferir així un servei de qualitat, moltes vegades no poden accedir a determinades línies de finançament per manca de capacitat organitzativa.

3.4.7 MECANISMES DE COORDINACIÓ

El treball de les Administracions i les entitats ha d'estar coordinat i, per aquesta raó, es proposa que s'articulin instruments de coordinació entre ambdós tipus de prestadors. Aquests mecanismes, però, no han d'afectar únicament a les unitats de l'Administració que treballen més directament amb les persones immigrades, sinó que han d'abastar tota l'organització administrativa, totes les unitats que, d'una manera o altra, es relacionen amb les persones immigrades: salut, educació, habitatge, serveis socials, serveis administratius generals, oci i lleure, etc. L'objectiu hauria de ser, doncs, evitar la duplictat de serveis i recursos, i aprofitar les sinèrgies i economies d'escala dels diferents serveis d'acollida. En aquest sentit, la Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes afirma que "és important que les associacions, centres d'acollida, escoles d'educació de persones adultes, serveis públics de les diferents administracions estiguin coordinats per poder treballar l'acollida de persones immigrants o demandants d'asil polític".

Per aquesta raó, els participants proposen la creació d'òrgans territorials, consells o fòrums, formats pels diversos agents relacionats amb la immigració en cada municipi o territori determinat, amb l'objectiu de coordinar i prendre part en les decisions que afectin la implementació dels serveis d'acollida en aquella demarcació.

A més, els participants asseguren que cal un esforç de tota la maquinària administrativa, no només dels serveis d'immigració, per adaptar-se a les noves realitats que provoca el fet migratori, la qual cosa té a veure amb aspectes d'organització administrativa, formació dels empleats, redefinició dels serveis, aspectes pressupostaris, etc.

Finalment, l'Ajuntament de Barcelona afirma que els serveis d'acollida que es creïn com a conseqüència d'aquesta llei, no haurien de suposar duplicitats dels serveis que, els grans municipis catalans, disposen des de fa anys.

3.4.8 ACOLLIDA I EMPRESA

En general, la realització de **l'acollida en el marc de l'empresa** és valorada favorablement pels participants en els tallers, malgrat que s'expressin dubtes sobre les possibilitats de dur a terme aquesta iniciativa a la pràctica (sobretot en les empreses més petites). Els participants demanen a l'Administració que negociï convenis de col·laboració amb les empreses i patronals per permetre que els treballadors immigrants puguin accedir als serveis d'acollida en el seu horari laboral. Així mateix, es demana que s'estableixin les corresponents inspeccions i controls per part de l'Administració, amb l'objectiu de garantir que les accions d'acollida es desenvolupin correctament i sense causar perjudicis econòmics o afectar les condicions laborals dels treballadors immigrants.

CCOO defensa que l'acollida “és eminentment una obligació dels poders públics, però evidentment és responsabilitat de tots, incloent les organitzacions socials i les empreses”. El sindicat considera que les empreses, com a “factor fonamental d'acollida” han d'assumir “unes inversions-responsabilitats necessàries com un fet obligacional i no optatiu”. CCOO assegura que “els agents socials reivindicuem des de fa temps la importància de l'acollida als centres de treball, acollida en la qual considerem hem de tenir un paper fonamental conjuntament amb els empresaris i empresàries”. De la mateixa forma, CCOO defensa que “els delegats, els agents per a la igualtat i els comitès d'empresa han de ser peces clau en aquests processos d'acollida”.

La Comissió d'Immigració de les Entitats Catalanes d'Acció Social considera que la llei d'acollida és una bona oportunitat per treballar la sensibilització de les empreses sobre el fenomen migratori i proposen algunes mesures concretes:

“Incidir sobre temes com la Responsabilitat Social de l'empresa lligant-ho a l'establiment de línies de col·laboració entre l'empresa i les accions o plans d'acollida adreçats a la població nouvinguda. Incidir sobre la participació i implicació de l'empresa en aquestes accions d'acollida, i introduir, per exemple les anomenades “clàusules socials” lligades a la contractació (o presència) d'un determinat percentatge de treballadors nouvinguts a les empreses que d'altra banda són contractades per l'administració. O tanmateix l'establiment d'una determinada puntuació (lligada també a la contractació d'un determinats percentatge de població nouvinguda) per a les empreses que participen en el concursos d'adjudicació pública de l'administració”.

L'Organització Patronal CECOT assenyala que, amb l'objectiu de facilitar l'aplicació de la llei en el món empresarial, és “essencial que la llei confereixi màxima flexibilitat al col·lectiu empresarial a l'hora d'aplicar les activitats formatives previstes” i “llibertat per escollir la millor manera de coordinar les accions formatives amb l'activitat laboral”.

PIMEC afirma que el document de bases no “defineix quines accions hauria de dur a terme l’empresari per complir l’acollida a la feina, d’una manera definida i concreta”.

Finalment, val a dir que un petit sector dels participants, però, qüestiona el plantejament general de l’acollida en el marc de l’empresa perquè hi ha persones immigrades que no treballen o que no poden treballar i que, per tant, estarien excloses d’accedir a aquests serveis.

D’altra banda, en diversos tallers es manifesta el desacord amb la possibilitat que les **empreses o organitzacions amb finalitats de lucre**, prestin serveis d’acollida per compte de les Administracions Públiques. En opinió dels participants, l’acollida ha de quedar al marge del lucre. S’afirma, a més, que aquesta possibilitat no incrementaria la qualitat dels serveis i si, en canvi, els seus costos, ja que a les despeses derivades de la seva prestació, s’hi hauria d’afegir el benefici o marge empresarial.

De la mateixa forma, la Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d’Advocats de Barcelona manifesta el seu “més radical desacord” amb la pretensió que el servei d’acollida pugui ser prestat per organitzacions privades amb ànim de lucre. La Comissió justifica la seva negativa per dues raons:

- “En primer lloc, perquè aquests serveis poden ser gestionats, amb menys cost per a l’Administració i moltes més garanties d’eficàcia i sensibilitat, per entitats sense ànim de lucre amb experiència en aquest àmbit o similars, que al marge dels serveis professionals especialitzats que siguin necessaris (imprescindibles, en tot cas i per a qualsevol modalitat de gestió, per a la bona marxa dels serveis) poden aportar, a més, la col·laboració de voluntaris que signifiquen un capital humà d’enorme valor per les finalitats específiques d’aquesta Llei, que cap empresa amb ànim de lucre no estaria en condicions d’aportar.
- A més, per l’efecte negatiu que aquesta modalitat de gestió lucrativa d’uns nous serveis públics destinats als immigrants pot causar en la percepció que d’ells tindria la pròpia societat d’acollida, afavorint posicions de rebuig totalment indesitjables.”

CCOO també exclou les entitats privades amb ànim lucratiu de la relació de possibles prestadors dels serveis d’acollida. En opinió del sindicat, el document de bases ha de fer referència al caràcter de col·laboració, i no tant de la prestació del servei, de la tasca que realitzen els sindicats, les organitzacions empresarials i les entitats de suport a les persones immigrades. CCOO afirma que “la col·laboració també vol dir coparticipació en la definició de la política, en la programació i en l’execució; en canvi, prestació de servei té un caràcter més mercantil i comporta només l’execució, sense cap capacitat d’intervenir en la política i la planificació”.

Un sector dels participants, però, considera que les empreses amb finalitats de lucre podrien ser prestadores dels serveis d'acollida, sempre i quan els seus contractes incloguessin clàusules de responsabilitat social corporativa. En aquest sentit, es posa l'exemple dels cursos de català, els quals podrien ser impartits per empreses privades, contractades per compte de l'administració o de les entitats.

3.4.9 ACOLLIDA A L'EXTERIOR

En general, la possibilitat de realitzar accions d'acollida a l'exterior és valorada positivament pels participants en els tallers. No obstant això, alguns expressen el seu escepticisme sobre les possibilitats reals de realitzar aquest tipus d'actuacions. Altres, a més, assenyalen que això podria provocar la redundància dels serveis, és a dir, que les persones seguissin dues vegades el mateix circuit d'acollida: en els seus països d'origen i un cop arribats a Catalunya.

Òmnium Cultural suggereix que la futura llei tingui en compte, en coordinació amb el Servei d'Intermediació Laboral en Origen (SILO), les diverses iniciatives de la societat civil o dels sindicats que promouen la contractació en origen.

CCOO afirma que el paper de les oficines del SILO no es pot regular en una llei d'acollida "pensada en l'arribada de les persones a la nostra societat, i sobretot quan aquesta llei limita els titulars del dret a les persones empadronades". A més, s'ha de tenir en compte que, actualment, la Generalitat només té dues d'aquestes oficines a l'exterior, la qual cosa limita les possibilitats d'aquestes iniciatives.

Finalment, SOS Racisme, l'OSPDH i l'Observatori DESC proposen eliminar l'acollida a l'exterior de la futura llei, ja que entenen "que l'acollida ha de donar servei a les persones que arriben a Catalunya i és on té sentit el contingut de la mateixa".

3.4.10 ALTRES ASPECTES

- Càritas Diocesana de Girona assegura que "la llei preveu la creació d'una sèrie d'òrgans i organismes que sobrepassen l'objecte de la llei. És una estructura sobredimensionada, més pròpia per a una llei més àmplia o per desenvolupar un futur pla nacional".
- CCOO afirma que "tampoc no ens sembla correcte que una llei d'acollida s'anuncï la creació de l'Observatori de la Immigració o de l'Agència Catalana d'Immigració".

- La Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona afirma que el Programa Integral d'Acollida no pot "limitar-se als continguts informatius i formatius que es deixin des dels serveis d'acollida, sinó que hauria d'incloure, a més: la determinació i la priorització dels continguts de les diferents activitats d'acollida que es promoguin des del teixit associatiu; l'impuls i la coordinació de les actuacions que es duguin a terme en aquest àmbit tant per les diferents administracions com des de les entitats privades; i les campanyes o iniciatives de tota índole que tinguin com a objectiu promoure la cohesió social, sensibilitzant a l'opinió pública perquè rebí sense reticències els nousvinguts".
- Els participants assenyalen que caldria crear un observatori sobre la immigració que estudiï tot el que pugui fer referència a aquest fenomen i que en faci difusió al llarg del territori. De la mateixa manera, l'Ajuntament de Barcelona defensa que "cal crear un Observatori de la Immigració a Catalunya molt potent que aglutini tots els equips d'investigació universitaris, fundacions que existeixen actualment sobre el tema", que subministri elements de reflexió i anàlisi a tots els professionals i organitzacions que treballen en aquest àmbit i que esdevingui un punt de referència comú i capdavanter.

3.5 PROFESSIONALS DE GESTIÓ DE LA DIVERSITAT

Les aportacions dels participants i de les entitats que han lliurat documents pel que fa als professionals de gestió de la diversitat es refereixen, principalment, als diferents perfils professionals, a les aptituds i habilitats que han de tenir les persones que exerceixen aquestes funcions i als aspectes relacionats amb la seva formació.

3.5.1 PERFILS PROFESSIONALS

A més de les professions que recull el document de bases, els participants assenyalen que també caldria comptar amb psicòlegs, metges, insertors laborals, mestres, antropòlegs, tècnics en polítiques d'inclusió, educadors socials, advocats i assistents socials, els quals també haurien de ser considerats en la relació de professionals de gestió de la diversitat. Els participants consideren que l'atenció a les persones immigrades s'ha d'organitzar a través d'equips multidisciplinars. Per aquesta raó, asseguren que l'agent d'acollida podria jugar un paper molt important, en tant que persona de referència de les persones immigrades encarregada de derivar-les cap al servei o professional corresponent.

Alguns dels participants són favorables a una regulació exhaustiva dels perfils professionals (nivell salarial, perfils, requisits de titulació, etc). Altres, però, fins i tot qüestionen la necessitat que la Llei esmenti els perfils professionals d'aquest àmbit, ja que les necessitats de les persones immigrades canvien molt ràpidament. Per aquesta raó, es proposa que la Llei només s'hi refereixi a nivell de principis o orientacions generals i es deixi la porta oberta perquè, posteriorment, aquest apartat es desenvolupi per reglament. Tant si s'opta per una via o per l'altra, però, els participants defensen que cal comptar amb l'experiència adquirida pels ens locals i les entitats.

CCOO considera que, en el document de bases, no queda clar a qui es fa referència quan es parla dels professionals de la gestió de la diversitat: "als encarregats de fer la primera acollida o a tots aquells que, en paraules del document, realitzen l'acollida especialitzada". Així mateix, segons el sindicat, tampoc queda clar "en quina mesura aquesta proposta afecta als professionals que depenen de serveis externs a l'àmbit de l'administració catalana –organitzacions sindicals i entitats d'acollida externes– i que, segons la proposta, també participen en el procés d'acollida". Finalment, afegeix que "tampoc no sembla gaire adequat situar en aquest document determinats perfils professionals sense concretar-ne les funcions específiques, a més d'una notable indefinició terminològica de les figures professionals que segons el document poden complir la funció de "professionals de gestió de la diversitat; "tècnic en polítiques migratòries, agents d'acollida, mediadors, dinamitzadors juvenils....".

Càritas Diocesana de Barcelona manté que els professionals de gestió de la diversitat han de ser:

"Professionals qualificats i amb la titulació corresponent per a la tasca que han de desenvolupar: treballadors i educadors socials, psicòlegs, metges, advocats, traductors, mestres...

En cas que les necessitats exigeixin crear nous perfils professionals, és necessari que per part del Departament d'Ensenyament es creïn programes de formació concrets per donar resposta a aquestes necessitats, tot vetllant per la qualitat del servei, aquest podria ser el cas dels mediadors interculturals.

En contrapartida no veiem una necessitat a priori de crear noves professions com són l'agent d'acollida o el tècnic en polítiques migratòries, ja que les professions existents, inclosos els mediadors, donen resposta a les funcions que s'atribuirien a aquests nous perfils professionals. S'ha d'anar en compte, creiem, a l'hora de crear noves carreres professionals que puguin convertir-se en la versió menys qualificada dels professionals ja existents."

El Col·legi d'Educatores i Educadors Socials de Catalunya afirma que la llei ha de concretar el perfil dels professionals, evitant confondre professió amb funció a desenvolupar. Així mateix, assenyala que “en la línia del que estableix la Unió Europea s’ha d’evitar crear més professions, establint en tot cas quins professionals poden desenvolupar les funcions que s’anomenen document de bases”. Sobre la figura concreta de la professió que representen les educadores i els educadors socials el Col·legi considera que “en base al seu currículum acadèmic, i a que ara ja desenvolupen tasques i funcions d’acollida en molts serveis i entitats diverses, poden ser un dels perfils professionals que poden desenvolupar el seu exercici professional com a personal tècnic en immigració, agents d’acollida i, fins i tot, mediadors/mediadores.”

La USOC defensa que la regulació dels perfils professionals de gestió de la diversitat, la formació, el reciclatge professional i el reconeixement administratiu corresponent, s’ha de fer amb la participació dels agents socials.

Alguns dels participants proposen que l’Administració posi en marxa una nova figura professional encarregada de cercar finançament per a l’activitat de les entitats d’immigrants. En concret, es proposa un professional que dependria de la pròpia Administració pública i que donaria suport a les entitats en la cerca de les subvencions i la seva justificació. Els participants consideren que aquest tècnic podria ajudar les entitats petites que no poden accedir a determinades línies de finançament per manca de mitjans humans i materials. A més, permetria que les entitats alliberessin la força de treball que actualment destinen a aquesta activitat i la concentrassin en l’atenció directa a les persones immigrades.

Respecte els professionals que han de realitzar la formació en llengua catalana a les persones immigrades, els participants consideren que caldria crear un perfil professional nou i diferent dels que existeixen actualment, ja que, molt sovint, a més d’ensenyar la llengua catalana, aquest professionals han d’atendre necessitats d’alfabetització que requereixen habilitats pedagògiques específiques.

També relacionat amb la llengua, un grup de participants proposa la creació de la figura de l’agent d’acollida lingüístic, com un professional amb capacitats didàctiques i pedagògiques, capaç de dinamitzar l’aprenentatge de la llengua com a eix central de la integració de les persones estrangeres immigrades.

Així mateix, s’assenyala que cal que la futura llei o el reglament que la desplegui defineixi amb exactitud el perfil professional del mediador, ja que existeix força confusió en relació a aquesta figura (en ocasions es confon amb la del traductor).

3.5.2 APTITUDS I HABILITATS

Els participants en els tallers de les entitats afirmen que cal comptar amb professionals capaços de fer una acollida empàtica, de posar-se en la pell de la persona que arriba i fer-la sentir realment acollida. Assenyalen que el que més valora la persona immigrada és la possibilitat de trobar-se amb algú que sigui capaç d'entendre el dol que significa haver d'emigrar, que pugui fer una acollida no només amb coneixements tècnics, sinó també amb sensibilitat. En aquest mateix sentit, una de les persones que ha enviat un document a títol individual afirma que és molt important que els professionals de l'acollida siguin capaços de dominar les habilitats comunicatives.

Un sector dels participants, sobretot en els tallers de les entitats, defensa que el coneixement de la llengua, la cultura i els costums dels països d'origen de les persones immigrades ha de ser una característica essencial de les habilitats dels professionals de gestió de la diversitat. Un altre sector dels participants, sobretot en els tallers dels ens locals, en canvi, considera que el més important és que els professionals estiguin formats en l'àmbit social, ja que la immigració prové de molts orígens diferents i és impossible tenir coneixements sobre tots ells. A més, les necessitats idiomàtiques i de coneixement de la cultura dels països d'origen, es poden atendre a través de la tasca de professionals especialitzats com els traductors o els mediadors interculturals. Finalment, val a dir que hi ha participants que uneixen aquests dos requisits i, per tant, defensen que aquests haurien d'estar formats en l'àmbit social i haurien de conèixer les llengües i les cultures de les persones immigrades. En aquest sentit, des de Creu Roja de Girona s'afirma que cal "professionals de l'àmbit de l'educació social, psicologia, treball social,... amb formació específica sobre aquests col·lectius i coneixement de diferents llengües". Alguns participants, però, alerten que aquests perfils professionals no responen a la realitat del mercat de treball de casa nostra i que serien molt difícils de trobar.

Els participants consideren que els professionals que atenen a les persones immigrades han de ser molt polivalents i disposar de coneixements sobre tots aquells assumptes que afecten aquest col·lectiu. No és necessari, afirmen, que aquests coneixements siguin exhaustius, però sí que han de tenir certes nocions sobre matèries com la llei d'estrangeria, els serveis públics, la legislació laboral, la diversitat cultural, etc. Tot i que la part més important de la seva feina és derivar a les persones immigrades cap als serveis que necessiten, els professionals de gestió de la diversitat han de ser capaços d'oferir una mínima informació als usuaris, ja que si no ho fan, les persones immigrades no perceben que aquell sigui un servei útil i, en conseqüència, deixen d'utilitzar-lo.

Un sector dels participants defensa que alguns d'aquests llocs de treball haurien de ser ocupats per persones immigrades. Aquest seria el cas, per exemple, de l'agent d'acollida o del mediador. També seria bo que, puntualment, les persones immigrades que ja fa temps que resideixen al nostre país col·laboressin en les accions d'acollida dels seus compatriotes que acaben d'arribar. En aquest sentit, des de la Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes s'assenyala que això provoca "situacions més còmodes i acollidores". Per aquesta raó, els participants proposen que a través de l'empadronament s'estableixi un sistema per detectar aquelles persones, especialment les que tenen una formació elevada, que poden col·laborar amb l'Administració o les entitats.

En relació a la contractació de persones immigrades, l'Ajuntament de Barcelona afirma que els més important és garantir que els professionals estiguin formats amb independència de la seva nacionalitat d'origen: "que hagi cursat una formació universitària o no (depèn), que tingui un coneixement del territori i dels actors estratègics i un coneixement d'una llengua estrangera". L'Ajuntament considera que aplicar una discriminació positiva pel que fa a la nacionalitat no seria el més adequat. A més, això podria "estigmatitzar al col·lectiu d'origen immigrant i la seva mobilitat social i professional si es dóna preferència i facilitat només en l'àmbit de l'acollida d'immigrants com a un lloc on desenvolupar una carrera professional".

3.5.3 FORMACIÓ

En opinió dels participants, és necessari que l'Administració desenvolupi els plans formatius en l'àmbit de la immigració, especialment la formació continuada i d'actualització, i promogui l'homologació de titulacions acadèmiques. S'apunta, a més, que els programes formatius, a més de la vessant teòrica, han de tenir forts components de caràcter pràctic, estar adaptats al món professional i recolzats per materials formatius de qualitat. També s'afirma que caldria establir programes de formació per a reciclar professionals com ara educadors o assistents socials, que actualment treballen en àmbits diferents.

El Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya afirma que "cal fer adaptacions formatives i curriculars per a tots els professionals de serveis d'atenció a les persones atès el caràcter transversal de l'acollida, i tenint en compte el principi bàsic d'especialització professional que proposa el document de bases". De la mateixa forma, afegeix el Col·legi, "caldrà garantir la formació contínua dels professionals en actiu". Finalment, val a dir que el Col·legi considera que el Govern de la Generalitat ha de garantir la formació dels professionals "en funció a la necessitat de complementar la formació de base de cada professió per adequar-se a la tasca a desenvolupar".

D'altra banda, alguns participants proposen que es creï un sistema d'acreditació dels professionals de gestió de la diversitat, tant pels que treballen en les organitzacions públiques com en les privades. En qualsevol cas, es demana que en el cas que s'estableixin requisits de titulació o la superació d'exàmens per exercir determinades professions, cal que aquests es puguin substituir per anys d'experiència en el treball amb persones immigrades.

Així mateix, es proposa que s'impulsin les accions de formació i sensibilització del personal de l'Administració en general, no només dels professionals que treballen més directament en l'àmbit de la immigració. Si un dels principis generals de la llei és que les persones immigrades utilitzin, tant com sigui possible, els serveis normalitzats, cal formar i sensibilitzar el personal que les ha d'atendre. En paraules dels participants, "tots els treballadors de l'Administració han de ser agents d'acollida". En aquest mateix sentit, CCOO, recolzant-se en el principi de normalització de serveis, afirma que més que centrar-se en les figures professionals, el que hauria de fer la llei és garantir que els serveis públics ofereixin un servei de qualitat en l'atenció a totes les persones.

En opinió dels participants, la formació dels professionals de gestió de la diversitat hauria de ser responsabilitat de les universitats. En aquest sentit, es proposa la creació de dues noves titulacions universitàries relacionades amb l'acollida: polítiques migratòries i polítiques d'inclusió. Un sector dels participants, però, defensa que la formació no ha de ser únicament una tasca de la universitat, sinó que també hi han de participar altres institucions, com la Secretaria per a la Immigració, centres educatius i, fins i tot, les entitats.

3.5.4 ALTRES QÜESTIONS

Els participants afirmen que cal consolidar les figures dels professionals de la diversitat i això vol dir acabar amb la precarietat laboral que caracteritza l'Administració pública en aquest àmbit. S'assenyala que aquests professionals han de formar part de l'estructura estable de l'Administració i, com succeeix molt sovint, no dependre únicament d'un programa o projecte concret.

Tots els participants assenyalen la importància de la tasca desenvolupada pel voluntariat i creuen que la llei hauria de tenir un reconeixement especial amb aquest col·lectiu. Hi ha divergències, però, sobre la necessitat que la llei tingui en compte aquest col·lectiu com a professionals de la diversitat i en reguli certs aspectes. Càritas Diocesana de Barcelona afirma que "no cal oblidar l'important paper de suport que fa i pot fer el voluntariat" i la Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi

d'Advocats de Barcelona proposa que es reculli "expressament com un dels principis bàsics de la llei l'important paper del voluntariat per aconseguir els seus objectius".

3.6 NOUS SERVEIS DE LES POLÍTIQUES D'IMMIGRACIÓ DE LA GENERALITAT

Finalment, aquest apartat es recullen diferents serveis o funcions sobre l'àmbit de la immigració que, en opinió dels participants, hauria de desenvolupar la Generalitat:

- Cal fomentar **l'associacionisme de les persones immigrades**, sobretot en els casos d'aquells col·lectius que, per raons culturals, socials o polítiques, les associacions no es formen espontàniament. A més, cal promoure la relació entre les diferents associacions d'immigrants i les associacions autòctones, és a dir, crear espais d'intercanvi i de trobada.
- Les persones immigrades haurien de disposar d'un **servei per a realitzar denúncies** sobre casos de discriminació, abús o frau: en l'empadronament, sobre les seves condicions laborals, en l'àmbit immobiliari, en l'oci i el lleure, etc.
- Cal establir **un sistema d'inspecció i control** més rigorós sobre el compliment de les condicions i els requisits que donen dret a percebre **ajudes socials a les persones immigrades**.
- **La Generalitat ha de tenir més competències sobre immigració**, ja que moltes de les polítiques que vol emprendre, com és el cas de la llei d'acollida, es veuen limitades per la legislació estatal. En aquest sentit, Òmnium Cultural afirma que "en corresponsabilitat amb la tasca de l'Estat, i seguint el principi de proximitat, creiem que la Generalitat ha d'exigir les competències necessàries per poder complir eficientment amb la seva responsabilitat".
- S'ha d'evitar que, **en determinades escoles, es produeixi una acumulació d'alumnes d'origen immigrant**. Això es podria evitar redistribuint aquests alumnes en les diferents escoles públiques i concertades.
- Cal millorar el procediment per **homologar titulacions acadèmiques** obtingudes a l'estranger. Actualment, aquesta tramitació és molt llarga i feixuga, la qual cosa perjudica a les persones immigrades que no poden fer valer les seves titulacions per trobar feina o per seguir estudiant.
- Cal facilitar **l'accés a ajudes o beques** per estudis per a les persones immigrades.

- Cal agilitar i simplificar la tramitació administrativa de l'adaptació dels **permisos de conducció** que han obtingut les persones immigrades en els seus països d'origen.
- Els participants consideren que **el camí principal per a l'acollida i la integració de les persones immigrades en la nostra societat és el treball**. En conseqüència, tot i que són conscients que es tracta d'una matèria regulada per la llei d'estrangeria, demanen un canvi en la legislació per tal que es permeti treballar a les persones que arriben al nostre país per la via del reagrupament familiar. No és lògic, afirmen els participants, que no es permeti treballar a una persona que té voluntat de fer-ho i que es troba entre nosaltres. Aquesta situació és especialment complicada en el cas dels menors en edat de treballar, els quals molt sovint no segueixen els seus estudis però tampoc es poden incorporar al mercat laboral. Aquesta paradoxa els col·loca en una situació de risc d'exclusió social.
- Cal agilitar i facilitar els **procediments burocràtics relacionats amb la llei d'estrangeria**. Una de les persones que va enviar un document a títol individual, per exemple, assenyala que s'hauria de millorar la informació i fins i tot establir un servei per ajudar els immigrants a obtenir els documents necessaris per tramitar els procediments. Així mateix, alguns dels participants consideren que si les competències sobre aquests procediments es descentralitzessin, es guanyaria eficiència i rapidesa en la seva tramitació. Sobre aquesta qüestió, PIMEC afirma que:

“Cal destacar que des de el nostre punt de vista, i per tant, centrant-nos d'una manera fonamental encara que no exclusiva, en les persones immigrades i retornades que desenvolupen una activitat laboral per compte d'altri; trobem que certes mesures d'acollida que són d'aplicació amb posterioritat a l'arribada del treballador a Catalunya, tenen una relació directa amb la regulació dels fluxos migratoris, i més concretament en com des de les diferents administracions actuant s'estan resolent les sol·licituds de residència i treball per compte aliena, inicials, o ofertes de treball via contingent. Per tant, estem parlant d'aspectes de gran rellevància en la configuració futura del Pacte Nacional de la Immigració que sempre considerarem previ i de gran rellevància.

És a dir, el no compliment dels terminis legalment establerts en la resolució dels expedients inicials -per no entrar en els tràmits posteriors de renovació, modificacions,...- per part de l'Administració competent, comporta conseqüències diverses i perjudicials en el món empresarial, i de forma molt més acusada a la micro, petita i mitjana empresa de Catalunya, a la qual representem. El retard desmesurat que denunciem, es concreta en un període que pot arribar als 12 mesos.”

- Caldria crear un **servei d'assessorament legal per a persones immigrades** de caràcter públic.

- La Comissió d'Immigració de les Entitats Catalanes d'Acció Social afirma que “l’**atenció sanitària** és un element bàsic de l’atenció al ciutadà i d’una eficaça política d’acollida a la població nouvinguda, és per aquest motiu que fem la proposta que qualsevol persona que ho sol·liciti pugui gaudir d’una targeta sanitària la qual li garanteixi una atenció sanitària completa sense que sigui necessari (com actualment succeeix) l’empadronament de la persona que ho sol·licita.”.
- La Comissió Catalana d’Ajuda al Refugiat constata “amb satisfacció” la inclusió, en el document de bases, de mesures dirigides a la **població refugiada**. En relació a aquesta qüestió, la Comissió realitza algunes reflexions.

En primer lloc, celebra aquesta iniciativa perquè considera que és molt important que la política d’acollida i integració en matèria d’asil tingui una política pròpia del Govern de la Generalitat i deixi d’estar englobada en la política general de l’Estat.

En segon lloc, assenyala que, ateses les especificitats del col·lectiu de persones refugiades i per tal d’assegurar les seves garanties de protecció internacional, la política d’acollida i integració d’aquest col·lectiu hauria de tenir un programa específic, diferenciat de la resta de programes d’atenció a la població immigrant. En aquest sentit, considera que la Generalitat hauria de negociar amb l’Estat la diferenciació dels recursos destinats a l’atenció jurídica, social i laboral de les persones refugiades amb la resta de recursos destinats a l’acollida de la població immigrant.

Finalment, realitza algunes reivindicacions que considera necessàries per millorar la institució d’asil a Catalunya:

Catalunya ha d’exigir a l’Estat Espanyol que assumeixi els seus compromisos de solidaritat internacional i de corresponsabilitat en la protecció internacional de les persones refugiades i establir quotes anuals per reassentament de refugiats en tercers països segurs (alhora, Catalunya podria establir una quota anual).

Cal augmentar la protecció social i incloure-hi l’assistència psicològica especialitzada.

Cal crear recursos específics per a col·lectius com els menors, les víctimes de la violència de gènere i les víctimes de la tortura o altres experiències traumàtiques.

Cal millorar el dispositiu d'acollida temporal, el qual és insuficient i poc flexible amb les situacions particulars de les persones refugiades.

- Finalment, amb el títol "Propostes per millorar la situació del col·lectiu immigrant que arriba a casa nostra" Creu Roja de Girona, exposa un seguit de mesures de caire general:

"1. La Creu Roja considera necessari dur a terme una estratègia global respecte del fenomen migratori per donar resposta a totes les seves facetes i facilitar la construcció d'una societat solidària i de la convivència pacífica.

2. En l'àmbit del marc legal, convé afavorir la integració i el reconeixement dels drets fonamentals d'aquest col·lectiu i vincular la política migratòria amb polítiques de cooperació en els països d'origen de les persones immigrants.

3. Creu Roja, per això, en les Directius del Pla d'Acció proposa diverses estratègies enfront el fenomen migratori:

- a) Treballar amb els immigrants en situació més desfavorida, amb independència de la seva situació administrativa.
- b) Continuar amb els programes d'acollida en emergències però també amb l'acollida ordinària, acollida que suposa informar i assessorar a les persones nouvingudes en temes fonamentals de la nostra societat, assessorament jurídic sobre el marc legal que els afecta, assessorament i acompanyament a la inserció laboral, assessorament i suport en procediments de reagrupació familiar i retorn assistit,....
- c) Impulsar actuacions específiques que donin resposta a les necessitats de dones immigrants en situació de major dificultat com: mestresses de casa sense recursos i amb responsabilitats familiars, embarassades sense recursos, dones maltractades, dones víctimes del tràfic de persones.
- d) Ampliar la implantació del suport psicològic a l'atenció dels refugiats.
- e) Impulsar els projectes de codesenvolupament i de prevenció de víctimes del tràfic de persones.
- f) Impulsar accions de sensibilització i de lluita contra la discriminació."

ANNEX I – RELACIÓ D'ENS LOCALS REPRESENTATS ALS TALLERS

Ajuntament d'Agramunt
Ajuntament d'Alcanar
Ajuntament d'Alcarràs
Ajuntament d'Alfarràs
Ajuntament d'Alguaire
Ajuntament d'Amposta
Ajuntament d'Arbúcies
Ajuntament d'Arenys de Mar
Ajuntament d'Artés
Ajuntament d'Artesa de Lleida
Ajuntament d'Esplugues de Llobregat
Ajuntament d'Igualada
Ajuntament d'Ivars d'Urgell
Ajuntament d'Olesa de Montserrat
Ajuntament d'Olot
Ajuntament d'Organyà
Ajuntament d'Uldecona
Ajuntament de Badalona
Ajuntament de Balaguer
Ajuntament de Balsareny
Ajuntament de Banyoles
Ajuntament de Barberà del Vallès
Ajuntament de Barcelona
Ajuntament de Begur
Ajuntament de Benavent
Ajuntament de Berga
Ajuntament de Blanes
Ajuntament de Cadaqués
Ajuntament de Calafell
Ajuntament de Caldes de Montbui
Ajuntament de Cambrils
Ajuntament de Canovelles
Ajuntament de Cardedeu
Ajuntament de Castell del Mur
Ajuntament de Castellar del Vallès
Ajuntament de Castelldefels
Ajuntament de Castelló d'Empúries
Ajuntament de Cervera
Ajuntament de Constantí

Ajuntament de Corbera de Llobregat
Ajuntament de Cornellà de Llobregat
Ajuntament de Cunit
Ajuntament de Deltebre
Ajuntament de Flix
Ajuntament de Gavà
Ajuntament de Girona
Ajuntament de Granollers
Ajuntament de Guissona
Ajuntament de Juneda
Ajuntament de la Conca de Dalt
Ajuntament de La Jonquera
Ajuntament de la Sènia
Ajuntament de l'Ametlla de Mar
Ajuntament de Les Franqueses del Vallès
Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat
Ajuntament de Llagostera
Ajuntament de Lleida
Ajuntament de Lloret de Mar
Ajuntament de Manlleu
Ajuntament de Manresa
Ajuntament de Martorell
Ajuntament de Mataró
Ajuntament de Molins de Rei
Ajuntament de Mollerussa
Ajuntament de Mollet del Vallès
Ajuntament de Montcada i Reixac
Ajuntament de Mont-roig del Camp
Ajuntament de Navarces
Ajuntament de Palafrugell
Ajuntament de Palamós
Ajuntament de Parets del Vallès
Ajuntament de Piera
Ajuntament de Pineda de Mar
Ajuntament de Pont de Suert
Ajuntament de Pont de Vilomara
Ajuntament de Premià de Mar
Ajuntament de Puigcerdà
Ajuntament de Puig-reig
Ajuntament de Reus
Ajuntament de Roquetes

Ajuntament de Rubí
Ajuntament de Sabadell
Ajuntament de Sallent
Ajuntament de Salou
Ajuntament de Salt
Ajuntament de Sant Adrià de Besòs
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
Ajuntament de Sant Carles de la Ràpita
Ajuntament de Sant Celoni
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Ajuntament de Sant Feliu de Codines
Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols
Ajuntament de Sant Fruitós de Bages
Ajuntament de Sant Guim de Freixenet
Ajuntament de Sant Joan Despí
Ajuntament de Sant Pere de Ribes
Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia
Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts
Ajuntament de Santa Andreu de la Barca
Ajuntament de Santa Bàrbara
Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló
Ajuntament de Santa Coloma de Farners
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos
Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda
Ajuntament de Santpedor
Ajuntament de Sitges
Ajuntament de Solsona
Ajuntament de Sort
Ajuntament de Talarn
Ajuntament de Tarragona
Ajuntament de Tàrrrega
Ajuntament de Terrassa
Ajuntament de Tona
Ajuntament de Torà
Ajuntament de Torelló
Ajuntament de Torredembarra
Ajuntament de Torrelameu
Ajuntament de Torroella de Montgrí
Ajuntament de Tortosa
Ajuntament de Tremp

Ajuntament de Vallmoll
Ajuntament de Valls
Ajuntament de Vic
Ajuntament de Vielha e Mijaran
Ajuntament de Viladecans
Ajuntament de Vilafranca del Penedès
Ajuntament de Vilaller
Ajuntament de Vilanova de la Barca
Ajuntament de Vilanova del Camí
Ajuntament de Vilanova i la Geltrú
Ajuntament de Vila-seca
Ajuntament de Vilassar de Dalt
Ajuntament de Vilassar de Mar
Ajuntament de Xerta
Ajuntament del Masnou
Ajuntament del Perelló
Ajuntament del Prat de Llobregat
Ajuntament del Vendrell
Conselh Generau d'Aran
Consell Comarcal de la Cerdanya
Consell Comarcal de la Conca de Barberà
Consell Comarcal de la Garrotxa
Consell Comarcal de la Noguera
Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre
Consell Comarcal de la Segarra
Consell Comarcal de la Selva
Consell Comarcal de la Terra Alta
Consell Comarcal de l'Alt Camp
Consell Comarcal de l'Alt Empordà
Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Consell Comarcal de l'Alt Urgell
Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça
Consell Comarcal de l'Anoia
Consell Comarcal de les Garrigues
Consell Comarcal de l'Urgell
Consell Comarcal del Bages
Consell Comarcal del Baix Camp
Consell Comarcal del Baix Ebre
Consell Comarcal del Baix Empordà
Consell Comarcal del Baix Llobregat
Consell Comarcal del Baix Penedès

Consell Comarcal del Berguedà
Consell Comarcal del Garraf
Consell Comarcal del Maresme
Consell Comarcal del Montsià
Consell Comarcal del Pallars Jussà
Consell Comarcal del Pallars Sobirà
Consell Comarcal del Pla d'Urgell
Consell Comarcal del Priorat
Consell Comarcal del Ripollès
Consell Comarcal del Segrià
Consell Comarcal del Solsonès
Consell Comarcal del Tarragonès
Consell Comarcal del Vallès Occidental
Consell Comarcal del Vallès Oriental
Consell Comarcal d'Osona
Consorci de Benestar Social del Pla de l'Estany-Banyoles
Consorci de Benestar Social Gironès-Salt
Consorci de Formació i Iniciatives del Bages Sud
Consorci d'Osona de Serveis Socials
Consorci per a la promoció dels municipis del Lluçanès
Diputació de Tarragona
Mancomunitat Intermunicipal Voluntària La Plana

ANNEX II – RELACIÓ D'ENTITATS REPRESENTADES ALS TALLERS

AAVV Casc Antic (Escola d'Adults)
AAVV Collblanc - La Torrassa
ACCEM-Girona
Acció Social per les Dones Immigrades
African Muslim Association
Alter Orbis
AMAZAN: Promoció Sociocultural i Desenvolupament
AMIC-UGT
AMPA CEIP Pare Alguer
AMPA IES Guillem Catà
AMPA CEIP Valldeflors
Apropem-nos
Asamblea de Jóvenes de Dios del Ministerio de Madureira
Asociación Árabes por la Paz
Asociación Centro Boliviano Catalán
Asociación Cultural Argentina
Asociación de Chilenos en Barcelona
Asociación de Ciudadanos del Perai
Asociación de Ecuatorianos
Asociación de la Comunidad Marroquí de Cerdanyola
Asociación de Rumanos de Alcarràs
Asociación de Uruguayos de Telmo y Mate
Asociación de Uruguayos en Catalunya
Asociación de Uruguayos en Lleida y Provincia
Asociación Encuentro
Asociación Estrella del Desierto
Asociación Latina de Valls
Asociación Latinoamericana de Mujeres Pachamama
Asociación Latinoamericana del Garraf
Asociación Latinoamericana para la Integración y la Cultura en Cambrils
Asociación para la ayuda mutua y solidaridad de Senegal
Asociación Unión de Emigrantes Kawral
Associació Aberroes-Watani
Associació Atlàntida
Associació Atzavara-Arrels
Associació Averroes
Associació Benestar i Desenvolupament
Associació Boliviana per a la Integració, el Desenvolupament i la Cultura
Associació Catalana de Residents Senegalesos
Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats
Associació Cultural Amics de l'Àfrica

Associació Cultural Cristiana i Social Conesti
Associació Cultural Islàmica Arrachat
Associació Cultural Islàmica del Bages
Associació Cultural Islàmica IQRA
Associació Cultural Romanesa de Reus
Associació Cultural Sant Gaietà
Associació d'Africans d'Alguaire
Associació de Dones del Solsonès
Associació de Dones Immigrants Subsaharianes de Granollers
Associació de Famílies Senegaleses de Blanes
Associació de Marroquins per la Pau
Associació de Romanesos d'Alguaire
Associació de Vídues de Tremp
Associació d'Emigrants i Retornats de Catalunya
Associació d'Immigrants Malienses-Bikandi
Associació DIOMIRA
Associació ED
Associació e-kre@
Associació Gambiana Amics de les Franqueses
Associació Grain-Art
Associació Guineana de Conacry
Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya
Associació Islàmica Cultural La Cala
Associació Jamtam
Associació Magrebina de Rubí
Associació Ndimbeul
Associació Ñodema Kafo
Associació per al Desenvolupament Beni Snasen de Catalunya
Associació per la Promoció i Inserció Professional
Associació per la Recerca i l'Acció Comunitària EINA
Associació per la Solidaritat i el Desenvolupament dels Emigrants a Manlleu-Osona
Associació Reintegra
Associació Romanesa de Catalunya
Associació Salut i Família
Associació Senegalesa de Reus
Associació Social Andròmines
Associació Taarof bi salam
Associació TAPIS
Bages per Tothom
Bisbat de Tortosa
Bona Voluntat en Acció

Braval-Iniciatives de Solidaritat i Promoció
Cáritas Arxiprestal de Solsona
Cáritas de l'Aldea
Cáritas de Salt
Cáritas de Santa Coloma de Farners
Cáritas Diocesana de Barcelona (Programa Migració)
Cáritas Diocesana de Girona
Cáritas Diocesana de Vic
Cáritas Diocesana d'Urgell
Cáritas Diocesana de Tarragona
Cáritas Interparroquial de Reus
Cáritas Diocesana de Lleida
Casal de la dona de Súria
Cátedra UNESCO de la Universitat Rovira i Virgili
CCOO
CEIP Pare Alguer
CEJAC-Formació, Promoció, Inserció
Centre d'Harmonització i Dinamització Intercultural de Catalunya
Centre Promoció Social Francesc Palau
Centre Sant Pau de Mataró
Centre Unesco de Catalunya
Centro Cultural de Trabajadores Inmigrantes Magrebíes
Centro Latinoamericano de Reus
CGT
CITE-CCOO
CIVIC Promocions
Col·lectiu d'Iniciatives Juvenils contra l'Atur
Comisión Española de Ayuda al Refugiado
Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats de Barcelona
Comissió Immigració i Interculturalitat
Comunidad Igbo Nigeriana
Comunitat Islàmica de Martorell
Convivim (Fundació Privada Viarany)
Coordinadora d'Associacions de Senegalesos de Catalunya
Coordinadora d'Entitats del Poble-Sec
Creu Roja de Barcelona
Creu Roja de Girona
Creu Roja de Lleida
Creu Roja de Manresa
Creu Roja de Tortosa

Creu Roja del Berguedà
Creu Roja del Pallars Jussà
Creu Roja del Solsonès
Creu Roja de la Noguera
Creu Roja del Pallars Sobirà
Creu Roja del Pla d'Urgell
Cultura 13
Dar Salam Multicultural Garrotxa
Dosmundodosmil
Ecomuseu de les Valls d'Àneu
Església Evangèlica
Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic
Esplai Piquerol
Federació d'AAVV de Mataró
Fed. d'Ass. de Pares i Mares d'Alumnes d'Ensenyament Secundari de Catalunya
Federació de Comerciants de Salt
Federació de Dones del Baix Camp
Federació de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya
Federació de Societats Laborals de Catalunya
Federació d'Hosteleria de Lleida
Fundació Akwaba
Fundació ARED
Fundació Babel Punto de Encuentro
Fundació Catalana de l'Esplai
Fundació Clariana
Fundació Comtal
Fundació Escó
Fundació FC Barcelona
Fundació Innovació per l'Acció Social
Fundació Migrastudium
Fundació OSCOBE
Fundació SER.Gi
Fundació Servei Solidari
Fundació Social St. Ignasi de Loiola (Prograna Arrels)
Fundació Viure i Conviure
Fundació Volem Feina
Fundación Benallar
GREC Resolució de conflictes
Gremi de Restauració de Barcelona
Grup d'Educadors per a Integració de les Persones en Perill d'Exclusió Social
Grup d'Esplai La Florida

Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades
Grups Associats pel Treball Sociocultural - GATS
Iniciativa Integración Social y Desarrollo Solidario
Institut de Reinserció Social
Interculturalitat i Convivència
JARC Pallars
La Formiga
La llum del nord Associació per la Ciutadania i Cooperació entre Pobles
Lleida Solidària-MPDL
Nuevos Colectivos
Obre't Ebre
Observatori de Drets Econòmics, Socials i Culturals (DESC)
Òmnium Cultural
ONG La Seu Solidària
Pagesos Solidaris
PIMEC
Plataforma per la Llengua
PROBENS, Promoció i Benestar Social
Punt d'Intercanvi
Red Solidària de Barcelona - Fedelatina
Runa Pacha
SOIM Cívic
Taula del Tercer Sector Social de Catalunya
Unió de Pagesos
Unión de la Comunidad Senegalesa
Vents de l'Àfrica Negra
Xarxa Comunitària de Sant Antoni